

GLASILO K.S.K. JEDNOTE

DELO OFFICIAL ORGAN IZOBRAZBA
OF THE GRAND CARNOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION

Kranjsko - Slovenska
Katoliška Jednota
je prva in najstarejša
slovenska bratska pod-
porna organizacija
v Ameriki
Posluje že 52. leto
SODELUJE
V SEDANJI NAŠI
"D. U." KAMPANJI!

Entered as Second Class Matter December 12th 1923, at the Post Office at Cleveland, Ohio. Under the Act of August 12th 1912. Accepted for Mailing at Special Rate of Postage Provided for in Section 1103, Act of October 3rd 1917. Authorized on May 22nd 1933
NO. 25 — STEV. 25 CLEVELAND, OHIO, 20. JUNIJA (JUNE), 1945 VOLUME XXXI — LETO XXXI

ZADNI POZIV NA KATOLIŠKI DAN V JOLIETU!

Priprave za Katoliški dan gredo dobro od rok. Program je že skoro popolnoma v redu; tudi obisk se obeta od blizu in daleč. Kakor smo že naznanili, se bo program začel dopoldne s slovesno sv. mašo v cerkvi sv. Jožefa. Med sveto mašo bo pridigal Rt. Rev. kanonik J. J. Oman iz Clevelanda.

Popoldne pri zborovanju bosta nastopila kot glavna govornika Rev. Franc Gabrovšek iz Clevelanda in Mr. Joseph Zalar iz Jolietu.

Potem bodo poklicani še razni drugi zastopniki slovenskih organiziranih katoličanov v tej deželi.

Kakor je bilo že oznanjeno, bo novoizvoljeni odbor zastopal tudi mnenje nas tukajšnjih katoliških Slovencev glede raznih vprašanj naše stare domovine, v kolikor se kot Amerikanci lahko glede tega izrazimo.

Znano je že, da so sv. Oče v soboto 2. junija javno v svojem govoru, ki se je slišal po vsem svetu, omenili silno žalosten položaj naše Slovenije. Tudi napram dogodkom v Sloveniji bomo torej zavzeli svoje stališče in v resolucijah izrazili, kaj in kako mislimo.

Na svidenje v Jolietu na praznik sv. Janeza, 24. junija!
Rev. M. J. Butala
Rev. Edward Gabrenja, OFM
Rev. John J. Canon Oman
Rev. Alexander Urankar, OFM
Rev. M. Jager.

NADŠKOF IZ N. Y. BO MOR- DA TAJNIK VATIKANA

Rim. — Vatikanski krogi so izjavili, da bo najbrže prihodnji državnik tajnik papeške države newyorški nadškof Francis J. Spellman. Državnega tajnika izbore papež, potrdi ga pa zbornica kardinalov.

Ker je v teh časih potovanje zelo oteženo in bi mnogo kardinalov ne moglo prisostvovati zborovanju v Rimu, imenovanje državnega tajnika najbrže ne bo pred božičem.

Mesto državnega tajnika je prazno od časa smrti kardinala Maglione, ki je umrl 22. avgusta lanskega leta.

Rev. Pirnat — prelat!

Papež Pij XII. je imenoval v škofiji sv. Helene, Montana, šest papeževih prelatov ali monsignorjev. Med temi je tudi Rev. John Pirnat, župnik na fari sv. Petra, Anaconda, Montana. V Ameriki sta še dva druga njegova brata duhovnika in sicer je Alojzij na Evelethu, Mihael pa v Butte, Montana. Novemu prelatu naše iskrene čestitke. Zdaj imamo v Ameriki pet slovenskih monsignorjev.

GENERAL BUCKNER UBIT

Guam, 19. junija. — General Simon B. Buckner Jr., poveljnik 10. ameriške armade na otoku Okinawa je bil večeraj pop. ubit ker ga je zadel drobec japonskega šrapnela, vsled česar je 10 minut zatem umrl. Nesreča se je pripetila med časom, ko je general Buckner nadzoroval zadnji napad na sovražnika; na njegovo mesto je bil dodeljen general-major R. S. Geiger. Pokojnik je bil star 58 let.

REPUBLIKANCI V MONT- TANI ZMAGALI

Dne 5. junija so se vršile v državi Montana volitve kongresnika v drugem distriktu. Kakor znano, je bila doslej ta država vedno na strani demokratov, toda pri zadnji volitvi poslanca v kongres je pa zmagal republikanski kandidat Wesley D'Ewart, trgovec in lastnik velikega posestva v Wilsallu.

Anglija je počastila gene- rala Eisenhowerja

London, 12. jun. — General Dwight D. Eisenhower je prejel danes najvišjo čast, ki je more dati kakemu zemljanu London — ključ od mesta. London je slavil ameriškega poveljnika, ki je peljal zavezniške armade k zmagi v Evropi, kot pred še nikogar.

Pozneje je kralj George VI. povabil Eisenhowerja na čaj ter mu ob tej priliki podal visoko odklikovanje. Noben ameriški vojak ni bil pred njim še tako odklikovan v Angliji.

Eisenhower je govoril zbrani množici z balkona ter slavil Angleže, ki so povezali v tesne vezi obe deželi, Anglijo in Ameriko in v katero vez se mora pripeljati tudi Rusijo, Francijo, Kitajsko ter druge dežele, ki so pomagale streti nacije in ki bodo zdaj naglo opravili z Japonci, je govoril Eisenhower.

SLOVESEN SPREJEM GE- NERALA EISENHOWERJA

Washington, 18. junija. — Po dobljenih zmagah so se v to mesto svoja vojska vračali že razni generali: Grant, Sherman, Dewey in Pershing, toda nihče ni bil še tako navdušen in sijajno sprejet kot je to dosegel danes general Dwight D. Eisenhower, glavni poveljnik zavezniških armad po končani vojni v Evropi. Vse mesto je v zastavi in v pozdrav. Od letališča do sredine mesta ga je na Pen-na. Ave. pričakovalo in pozdravljalo okrog pol milijona navdušenih gledalcev. — Nad cestami je videti številno napisov: "Welcome Ike!"

General Eisenhowerja je na letališču pozdravil vojni tajnik Stimson, nakar je bil časten gost skupnega kongresa. Tu kaj mu je pripel predsednik Truman najvišje vojno odklikovanje. General Eisenhower, že itak zelo okrašen z raznimi odlikovanji, se je za sprejem zahvalil in rekel, da gre to priznanje v prvi vrsti 3 milijone broječim ameriškim borcem ali vojakom; zbornici je pa omenil, da je od nje odvisen bodoči svetovni mir. Zatem je bil ge-

Novi grobovi v Clevelandu

Johana Dobro

Po tritedenski bolezni je umrla na svojem domu Johana Dobro roj. Krese, stara 59 let. Doma je bila iz vasi Sela, fara Toplice, odkoder je prišla v Cleveland pred 37 leti. Bila je članica društva sv. Cecilije št. 37 SDZ. Tukaj zapušača soproga Franka, tri hčere: Angelo Lesiak, Jennie in Emily, ter pet sinov: Franka, Pfc. Edwarda, Pfc. Victorja, Sgt. Johna, Pfc. Alberta, štiri vnuke, sestro Rose Dolšak.

Josephine Kocjančič

Po dolgi bolezni je umrla dne 10. junija Josephine Kocjančič, prej Beretič, stara 61 let. Stanovala je pri hčeri Josephine na 10106 Gibson Ave. Doma je bila iz Bistrice pri St. Rupertu, odkoder je prišla sem pred 41 leti. Bila je članica društva Makabejk št. 493. Poleg žalujočega soproga Johna, zapušača hčere: Josephine Kraine, Mary Kraine, Jennie Willoughby, Gabriela Stefenbach, vnuke, v Pennsylvaniji sestro Rose Salomon, bratranca Josipa Marn, v starem kraju pa tri sestre. Pogreb bo v sredo zjutraj ob 8:30 iz Ferfoliatovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Lovrenca in na Kalvarijo.

Frances Zorn

Po dolgi bolezni je dne 12. junija zjutraj umrla Frances Zorn roj. Ličan, stara 59 let. Doma je bila iz Rajhenburga, odkoder je prišla pred 35 leti. Tukaj zapušača hčere: Emma Zupan, Ida Kukla in Loretta ter sinove: Cpl. Joseph, Pfc. Edward, Cpl. Elmer, S 1/C Alfred ter brata Petra.

John Cimperman

Dne 11. junija zvečer je umrl v Womans bolnišnici John Cimperman, star 67 let. Stanoval je na 659 Voelker Ave., Euclid, O. Doma je bil iz vasi Mramorovo pri sv. Trojici na Notranjskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 45 leti. Tukaj zapušača žalujočo soprogo Frances roj. Car, sinova Johna in Josepha, pet hčera: Frances poroč. Ahey, Josephine poroč. Gerl, Helen poroč. Nance in Muskegon, Mich. Alice poroč. Horton. Dalje zapušača dve sestrice, Frances Tekavec in Mary Yan, v St. Louis, Mo., pa brata Josipa. Zapušača tudi dvanajst vnukov.

DR. OMAN JE ZBOLEL

Cleveland, O. — Nevarno je bolan slovenski zdravnik dr. Michael Oman. Nahaja se doma pod zdravniško oskrbo.

GENERAL CLARK BO PO- VELJNIK V AVSTRIJI

Gen. Mark W. Clark, poveljnik zavezniških armad v Italiji, ki se mudi v New Yorku, je od strani omenil, da bo poveljeval ameriški okupacijski armadi v Avstriji in da se bo v nekaj dneh vrnil v Italijo. — General Clark je za malo časa obiskal tudi župana La Guardia v City Hall.

General Eisenhower povabljen na obed v Belo hišo.

Naši fantje se vračajo

New York, 17. junija. — Naše mesto je danes vse pokonci in veselo ke rso pričele v luko prihajati transportne ladje z ameriškim vojaštvom iz Evrope in sicer bojovniki znane 86. general Pattonove divizije. Teh bojovnikov se je danes izkrcalo 14.247 in se začasno nastanilo v Camp Kilmer, N. J., odkoder bodo nekateri poslani domov na 30-dnevni dopust, potem se bodo pa podali na Pacifik, da užejejo še Japonce.

Došle ladje so v mestu burno pozdravljale parne piškalke, a na pomolu pa razne godbe. Prvi izmed teh vojakov je bil ameriški Slovenec Rudy Milavec iz Clevelanda, O., ki je po radio pozdravil svoje starše.

Med izkrcanimi vojaki s štiri-letnih transportnih ladij se je nahajalo tudi 814 častnikov. Zanimivo vrnitev teh naših bojovnikov se je tudi posnelo na filmske slike ter bo iste mogoče videti v raznih gledališčih. Najbolj zanimiv in buren je bil prizor, ko so te ladje plule mimo znanega kipa boginje Svo-bode; tedaj je ta naš simbol vsak vojak z vzklikom pozdravil.

Ker je bilo na bojišču v Evropi 3.200.000 našega vojaštva, od katerih jih ostane 400.000 na okupiranem ozemlju Nemčije, bo yzelo še več časa, dokler se še ostali ne vrnejo. Ker se je pa mnogo naših vojakov poročilo v Angliji, pridejo te srečne neveste šele nazadnje na vrsto. Med novim Američankam bo treba čakati morda še do božiča, da dosepejo na dom svojih ženinov.

Sestanek "velikih treh"

WASHINGTON. — Predsednik Truman pričakuje, da bo govoril zaključni seji Združenih narodov v San Franciscu na 23. junija. Kmalu zatem se bo na podal na sestanek s premijerjem Churchillom in Stalinom. Tako se poroča iz Bele hiše.

Predsednik bo dospel v San Franciscu prihodnji petek, nazaj v Washington se bo vrnil pa v nedeljo. V ponedeljek bo imel v Beli hiši sestanek z guvernerjem Deweyem, ki je bil lansko leto predsedniški kandidat republikanske stranke.

Iz Bele hiše se zatrjuje, da se bo vršil sestanek velikih treh v bližini Berlina, najbrže v Potsdamu, kjer je bilo bivališče Hohenzollerncev. Toda dan tega sestanka je še vedno uradna tajnost.

Vest, da se bo vršil sestanek velikih treh v Nemčiji, je prišla najprej iz Londona. S tem so Angleži prehiteli predsednika Trumana, da bi naznanil prostoro konferenco. Tudi za časa predsednika Roosevelta so Angleži dostikrat prehiteli s takimi važnimi novicami Amerikance. Zadnji teden je Mr. Truman povedal glede te konference samo toliko, da se bo vršila tekem prihodnjih 40 dni. To pomeni, da ne kasneje kot 17. julija.

Prostor sestanka teh državnikov je v zoni ruske okupacije. Časnikarskim poročevalcem ne bo dovoljen dostop na konferenco.

110. član KSKJ padel za domovino

Pvt. Michael Dimc

Cleveland, O. — Tudi tukajšnje društvo Kristusa Kralja št. 226 je zadela usoda, da je v vojni nedavno izgubilo svojega prvega člana-vojaka in sicer Pvt. Michaela Dimca v starosti 33 let. Njegova soproga Marjorie Dimc, rojena Slagar z 1275 E. 55th St., je bila letos še dne 8. januarja uradno obveščena, da se njenega moža pogreša, šele 28. maja je pa prišla druga vest, da je bil njen soprog ubit dne 28. decembra 1944 v Rokavskem zalivu ali Angleškem kanalu.

Pokojni je bil rojen v Clevelandu 10. maja 1912; tukaj je dovršil farno šolo sv. Vida, nakar je delal do vpoklica k vojakom pri National Acme kompaniji. Vežbal se je pri infanteriji od novembra 1942, dve leti v Texasu in Louisiana, odkoder je bil v decembru 1944 poslan preko morja v Anglijo, odkoder je isti mesec zadnjič pisal. Še pred tem se je mudil deset dni doma na obisku.

Poleg soproge zapušača tudi dve in pol leta staro hčerko Patricijo Ano, ki svojega ataja ne bo nikoli več videla. Dlje zapušača mater Jennie, zopet poročeno Kerch, in očima John Kerch, živeča na 1034 E. 72nd St. Mrs. Kerch je doma iz Hri-ba, fara Loški potok, po domače pri Kovačevih.

Sv. maša zadušnica za pokoj-nim je bila darovana dne 7. junija v naši farni cerkvi sv. Vida.

Bodi mu ohranjen blag spomin, prizadetim pa naše soz-alje.

NARODI ZAHTEVAJO PRA- VICO, DA SMEJO IZ- STOPITI IZ LIGE

San Francisco. — Mali narodi oziroma njih zastopniki na konferenci Združenih narodov, ki vidijo, da so popolnoma v rokah petih velesil, zahtevajo zdaj zase vsaj eno in sicer, da sme vsak izstopiti iz svetovne lige, kadar to želi.

To bodo morda dosegli, čeprav bodo tudi pri tem velesile gotovo vdele kako coklo. Zdaj oblikujejo čarter za mirovno ligo. Zasedanje bo končano, kot se zdaj sliši, 23. junija.

GRŠKI PROSTVOLJCI ZA NAPAD JAPONCEV

Washington. — Kakor se iz Aten na Grškem poroča, se je ondi začelo živahno gibanje za sestavo ene brigade grških prostovoljcev, ki se bodo pridružili zaveznikom v borbi z Japon-sko.

Kabelgram v Jugoslavijo

Važno! Zdaj se lahko pošlje direktni kabel ali pa nočno pismo (night letter) 25 ali več besed v Jugoslavijo. Kot naznanja brzojavna družba Western Union lahko tudi tukaj plačate za odgovor nazaj. Vsak kabel ali besedilo istega je pa podvržen cenzuri.

Denarja se zaenkrat še ne more poslati v Jugoslavijo, ravno tako ne pisem. Pričakuje pa se, da bo tudi te vrste pošta kmalu odprta.

S Trstom, Gorico in kraji na Primorskem ter v Istri ni zdaj še nobenih vezí. Kakor hitro bodo vzpostavljene, bo to naznanjeno javnosti.

Ako se zglasite pri Mr. Kollanderju v SND na St. Clair Ave., boste dobili vse podatke glede kablja v Jugoslavijo in tudi glede cen. Mr. Kollander vam bo iz prijaznosti pomagal tudi pri sestavi kablja ali nočnega pisma. Poslati se sme samo v angleščini, francoščini ali španščini.

Za direkten kabel je treba plačati 24 centov od besede; za nočna pisma pa 8 centov od besede. K temu je treba dodati še zvezin davek.

PRIPRAVE ZA SPLOŠNE VOLITVE V JUGOSLA- VIJI

Belgrad. — Preinačeni časni državni zbor Jugoslavije se bode sestel v Belgradu koncem julija, da priredi tem povodom vse, kar je potrebno, da se potem v oktobru prične ustavno zborovanje narodnega, oziroma ljudskega zastopstva. Sedanja, oziroma časna jugoslovska vlada, nadaljuje z svojim delovanjem v prid povečanja števila zastopnikov v časni vladi in sicer na ta način, da bodo tudi v nadalje odbrani kot narodni zastopniki oni poslanci, ki so bili tudi pred vojno člani parlamenta, toda le oni, o katerih je dokazano, da niso sodelovali z nacijo tekom okupacije. Vlada je preiskala delovanje ter prejšnjih poslancev tekom okupacije. Teh poslancev je vsega skupaj 368, in dognala, da je le mali odstotek teh poslancev, ki so e pri življenju, sposoben zopet kandidirati za poslansko mesto v novem parlamentu.

RAZSTREBA V LJUBLJANI

London. — Radio iz Belgrada naznanja, da je v Ljubljani eksplodiralo 300 vojaških avtomobilov, napolnjenih z municijo. Najmanj 5 oseb je bilo ubitih in nad 300 ranjenih.

Razstrelba je bila tako silna, da se je zrušilo 11 hiš, a šipe na oknih po vsem mestu so popokale. Kako je prišlo do razstrelbe, poročilo ne pove.

DAR NEMŠKIH VOJNIH UJETNIKOV

Washington. — Nedavno se je kazalo filmske slike nacijskih taborišč grozeodejstev nemškimi vojnimi ujetnikom v Atterbury kempu, Ind. Slike so na gledalce tako vplivale, da so isti medsebojno nabrali in darovali \$2.003.00 v pomoč osvobojenim v nemških koncentracijskih taboriščih; ti vojni ujetniki zaluzijo po 80c na dan.

Kralj Peter II. bo brez prestola

London. — Semkaj došli novi jugoslovanski poslanik dr. Ljuba Leontić je te dni na častniški konferenci rekel, da ne misli, da bi katera izmed šestih držav, ki bodo tvorile novo demokratsko, federativno Jugoslavijo, glasovala drugače. In po njegovem mnenju se bo ljudsko glasovanje vršilo v kratkem; torej bo kralj Peter II. ostal brez prestola.

Dr. Leontić je rekel, da ima nova demokratska in federativna Jugoslavija jako malo skupnega s staro Jugoslavijo, ki je bila diktatorska. Po njegovem zatrdilu je Jugoslavija bila in bo zvesta ostala vsem svojim obveznostim.

"Balkanci so bili prerodjeni," je rekel poslanik. "Nikakor ne marajo biti več pozorišče za mešetarske interese, temveč s pomočjo velikih zavezniških Anglije, Sovjetske unije in Združenih držav hoče biti trdnjava mira in most za izmenjavo blaga in kulturnih vrednot med vzhodom in zapadom.

Dr. Leontić je rekel, da njegova dežela nikakor ni hotela pograbiti, kar ni bilo njenega, temveč je samo hotela osvoboditi tisočice svojih rojakov, ki so živeli v sužnosti med dvema vojnoma. Ako se je kaj prenašala, je to storila samo zato, da je rešila življenja žena in otrok pod nožem neusmiljenih morilcev.

In kot je rekel dr. Leontić, hoče Jugoslavija imeti samo oni del Koroške, kjer žive Slovenci. Glede Trsta pa je rekel, da je italijanski otok v solvenskem morju.

ZAVEZNIŠKA VOJAŠKA CENZURA IN TRŽAŠKO VPRAŠANJE

Nekje v južni Italiji, dne 16. maja. — ONA. — Vojna je sicer končana, toda cenzura se nadaljuje. Kdor dvomi o tem, naj napiše nekaj o trenutno najbolj vročem vprašanju — nekaj o Trstu. Doslej nam je bilo mogoče razpravljati in poročati o tem vprašanju kot o čisto lokalnem italijansko-jugoslovskega konflikta, za katero nimajo niti Amerikanci niti Angliji nobenega interesa. Toda nastop naše vlade in tudi britanskih oblasti dokazuje, da to ni več res.

ZGODOVINSKI PREGOVOR- NIK PRENEHAL POSLO- VATI

Athens, O. — Kakor znano, se je dne 5. novembra 1930 v tukajšnjem Millfield premogovniku št. 6 vsled plinske razstrelbe zadušilo 80 premogarjev. Ker pa označeni rovi zadnja leta ni donali nobenega dobička, so ga pred nekaj tednim za stalno zaprli.

TUDI JAPONCI BODO TEPENI!

Washington. — Ko bo vse pripravljeno za končni napad japonskega cesarstva, bo ondi štela naša armada okrog 10 milijonov mož. Da bo mogoče to doseči, bo vzel nekaj mesecev kajti razdalja preko morja po Pacifiku do Japonske znaša nad 12.000 milj.

DRUŠTVENA NAZNANILA

DRUŠTVO SV. ANE ŠT. 127, WAUKEGAN, ILL.

Vabilo na sejo
Članice našega društva naznanjam, da se bo vršila naša redna seja za tekoči mesec v pondeljek, dne 25. junija, zvečer ob 7:30. Ta prejemba velja samo za mesec junij, potem pa bodo seje zopet po navadi vsako četrto nedeljo v mesecu. Torej na svidenje dne 25. junija na seji!

S pozdravom,
Frances Terček, tajnica.

DRUŠTVO SV. ANE ŠT. 170, CHICAGO, ILL.

Uradno naznanjam, da v poletnem času, junija, julija in avgusta ne bomo imeli nobenih sej, torej asesment lahko plačate pri meni na domu na 2843 So. Pulaski Rd. na razpolago bom vsak četrty pondeljek od 12. ure naprej, pa tudi zvečer, kakor je pač kateri mogoče priti. Tako jemljem asesment tudi druge dneve in večere, toda pod pogojem, če bom doma; obljubiti ne morem. Doma bom pa za gotovo na četrty pondeljek, kakor že omenjeno.

Znano vam je, da asesment mora biti plačan vsak mesec in poslan na glavni urad; zato ga pa pridite plačati gori navedeni dan, ker nimate nobenega izgovora. Tekom lanskih poletnih sej sem bila vedno skoro sama navzoča, ker gre večina članic v tej dobi rada na prosto ob nedeljah, zato smo opustile seje v tej letni dobi; seveda, katera ne more priti sama plačati, naj mi pa pošlje denar za asesment po poštni nakaznici.

Na bolniški listi imamo sedaj sledeče sestre: Ana Lutar na 2741 N. Melvina Ave., in Katherine Gyura, 1718 W. Carmen St. Obiščite jih, če vam je mogoče.

S pozdravom,
Anna Frank, tajnica.

DRUŠTVO MARIJA POMOČ, KRISTJANOV ST. 165, WEST ALLIS, WIS.

Vse naše članice se vljudo vabi na prihodnjo sejo, ki bo 1. julija ob dveh popoldne.

Naše društvo je zopet kupilo en vojni bond za 100.00; to je sedaj že sedmi bond te vrste. Hvala lepa Mrs. Josephine Schlosser, ker nam je darovala za društveno blagajno \$50.00!

Po zadnji seji smo oddali nekaj dobrotov in jih je dobila Mrs. Josephine Repovch. Pridi se, morda boš še srečna! Tudi smo imeli dosti smeha pri tej seji.

Pri vojakih imamo sedaj od našega društva 31 fantov in 3 dekleta, skupaj 34.

Želimo, da bi bila tudi z Japonci vojska kaj kmalu v kraju in da bi zopet zavladala mir in lepo življenje.

Vam, ki praznujete rojstni dan ali god v mesecu juniju, želimo vse najboljše in Bog vas živi še mnogo let!

Sedaj, ko vam to pišem, ni za junij še nobena nova na bolniški listi; želimo, da bi tako ostalo skozi celo leto, da boste vse zdrave. Ampak imamo še članice, katere se zdravijo na domu, ker niso na listi, in sicer: Mrs. Mary Pezdirtz, Mrs. Angelina Pishkur, Mrs. Justine Schuster. Vsem tem želimo hitrega zdravlja; ako ima katera članica kaj več časa, obiskujte jih, ker tekom bolezni so ure dolge.

Cestitke Mrs. Anne Wisniewski, ki je dobila krepkega sinčka; oba sta zdrava.

Prosim vas tudi, da ne pozabite na sedanjo DU kampanjo in pridobite kaj novih za mladinski ali odrasli oddelke.

V imenu našega društva izrekam iskreno zaželen našim sestri in njenemu soprogu Mr. in Mrs. Anna Kegel nad izgubo njih sina, Marine Pfc. Edward M. Kegel v starosti 19 let, ki

je bil dne 5. maja ubit na Okinawi. Zapušča žalujoče starše, 4 brate, 4 sestre in staro mater Mrs. Thereso Bevc. Spominjamo se pokojnega v molitvah. Mati in sestre so naše članice.

Končno pa še prosim one, ki ste dolžne na asesmentu, da pride k meni do 25. junija in poravnate svoj dolg, ker bodo prišle nadzornice knjige pregledat. Torej, prosim upoštevajte to!

S pozdravom,
Mary Petrick, tajnica.

DRUŠTVO SV. JOZEFA ŠT. 169, CLEVELAND, O.

Vojne žrtve našega društva
Ker vojne žrtve jako hitro naraščajo, je v tem oziru tudi naše društvo hudo prizadeto, kajti tekom zadnjih par mesecev smo izgubili že tri naše članice-vojake. Prvi je bil ubit na Luzon otoku dne 30. marca t. l., naš sobrat August Jevnikar, dne 11. maja je padel na ravno istem otoku sobrat Stan. Brodnik; zadnji izmed teh žrtev je pa sobrat Rudolf Koren, katerega soproga je bila te dni obveščena, da je pogrešan že od 21. novembra 1944; kasneje ji je došlo obvestilo od Rdečega križa, ki se glasi, da je bil njen soprog 21. novembra ranjen in zajet v Nemčiji, kjer je v bolnišnici par dni zatem podlegel ranam.

Vsi navedeni pokojniki so bili naši zvesti in dobri člani, zato jih bomo zelo pogrešali.

Ob zaključku tega naznanila izrekam vsem prizadetim žalostjo in v imenu društva naše iskrene sožalje, pokojnim junakom pa naj bo lahka tuja gruda in naj počivajo v miru božjem. Mi jih bomo ohranili v blagem spominu, dokler se ne snidemo nad zvezdami.

Joseph Ferrar, tajnik.

DRUŠTVO SV. KRISTINE ŠT. 219, EUCLID, O.

Naša zadnja seja dne 10. t. m. je bila še precej povoljno obiskana. Morda bi radi vedeli, kdo bo kadil one podarjene cigarete na tej seji? Sreča je bila naklonjena Mrs. Frances Kochevar na 19531 Nauman Ave.

Ze danes prosim cenj. članstvo, da se udeleži tudi prihodnje seje dne 8. julija, kjer bodo prečitani 6-mesečni društveni računi.

Prav vesela sem, ko jih pride kar po 16 na sejo, zdaj že dvakrat zaporedno; le tako naprej! Videli boste, da naš brat predsednik res skrbi za članice; gotovo bo zopet na prihodnjo sejo kaj prinesel, zato se je udeležite; začetek bo ob dveh popoldne.

Na bolniški listi imamo sedaj sestre Mary Stark in Irene Jazbec. Obema želimo, da bi kmalu okrevale.

Pozdrav vsemu članstvu našega društva.

Terezijska Zdešar, tajnica.

DOPISI

30-LETNICA MAŠNIŠTVA REV. JOHNA PLAZNIKA

La Salle, Ill. — Proslava biserne sv. maše Rev. Johna Plaznika v nedeljo 27. maja je potekla sijajno lepo ob najlepšem vremenu. Ze ob 10. uri so se člani katoliških društev začeli zbirati k paradi na 6. cesti, tako tudi šolska mladina. Č. g. Štefan Kassovic, župnik, so bili zelo zaposleni s to parado in so jo lepo organizirali. Najprej ameriška zastava, potem križ, za njim šolske zastave in bandero sv. Alojzija, potem šolska mladina. Pri korakanju so bili otroci razvrščeni v obliki križa in velikega venca, v sredi z mladim duhovnikom, za njim vsa štiri društva s svojimi pionirskimi zastavami. Godbe ni bilo, so pa zvonovi to pot prav dobro pritrkovali; to delo sta mojstersko opravljala brata

Štruklja. Parada je šla po La Harp cesti do Mr. in Mrs. Joseph Furlanove hiše. Tam je vse pričakoval slavjenec, ki je obhajal tridesetletnico svojega mašništva. Od tam so korakali po tretji cesti na veliko Crosat cesto. Med tem so zvonovi drobili svoje melodije. Ko je povorka dospela do cerkve sv. Roka, je bila tam velika množica ljudi zbranih, ki so veselih obrazov gledali lepi sprevid Slovencev. Kakor hitro je pa dospel v cerkev, ga je tam pozdravil cerkveni pevski zbor s primerno pozdravno pesmijo, potem pa se je pričela sv. maša, katero je daroval slavjenec č. g. J. Plaznik, dva druga duhovna pa sta mu asistirala. Pri oltarju smo videli tudi dva duhovna fare sv. Jožefa iz Joliet, č. g. Butala in č. g. Kuzma. Vse je bilo izvršeno jako lepo. Tako je tudi cerkveni pevski zbor prav veličastno pel Leonardovo latinsko mašo. Lepe melodije za soliste ima ta maša, zato ni čuda, da so tudi zunanji gostje zelo pohvalili pevski zbor fare sv. Roka, ki ni so kaj takega pričakovali v La Salle. Za nekaj lepega se vse zanima in ta le uspeh je našemu pevskemu zboru v kredit.

Ko je maša minila, je šlo ljudstvo v šolsko veliko dvorano, tam čestitalo slavljencu Rev. Plazniku, nato pa se posedlo k mizam. Bilo je par lepih govorov, za zaključek pa so vsi navzoči stoje zapeli pesem God Bless America.

Ta dan je obiskalo našo staro naselbino več slovenskih rojakov, namreč Mr. in Mrs. Stefan Potočnik iz Detroit, Mich., iz Danville, Ill. je prišel Mr. John Seboth, Mr. Math Brenčić pa iz Springfielda, Ill., naš stari prijatelj John Riffel pa iz Joliet, Ill. On je bil naprošen, da bi pritrkal na zvono, pa je bus prišel prepozno, ker je neka kara obtičala na cesti. Obžalovali smo, da ga ni bilo. Prišel je, ko zvonovi že niso več drobili.

Cerkveni odbor in župnik č. g. Štefan Kassovic se vsem za hvaljujejo za storjeno delo in pomoč pri proslavi 27. maja. Bog plačaj.

Poročevalec.

Dostavek uredništva:

Rev. Plaznik je doma iz Zebnika pri Radečah ob Savi na Dolenjskem. Novo mašo je pel 30. maja 1915 tudi v cerkvi sv. Roka v La Salle, Ill. Nekaj časa zatem je bil kaplan pri slovenski fari v Jolietu; zatem je izdal tudi nabožni mesečnik Presv. Srca Jezusovega. Od tedaj naprej je kaplan na dekleški katol. akademiji v Morris, Ill. Ker se je urednik našega lista udeležil njegove nove maše, zato mu tudi k njegovemu bisernemu jubileju mašništva iskreno čestita. Bog živi Kumljanec! — I. Z.

VABILO NA PIKNIK SLOVENSKEGA DOMA

Denver, Colo. — Prihodnjo nedeljo, dne 24. junija bo Slovenski Dom v Denverju priredil piknik na lastnem dvorišču, 4464 Washington St. Pričetak bo ob drugi uri popoldne in se bo nadaljevalo, dokler nam ne bo zmanjkalo hladnega piva in drugih dobrot ter okusnih okrepčil. Odbor bo pazil, da bo vsem izvrstno postreženo, zato vljudo vabimo vse članice in članice, ki spadajo k enemu ali drugemu izmed sedmih delničarskih društev, kakor tudi ostale rojake in rojakinje v Denverju in okolici, da se gotovo vdeležijo.

Slovenski Dom spada nam vsem, zato je pa tudi naša dolžnost, da ga vsi podpiramo in po svoji zmognosti pripomemo, da bomo nekega uglednega dne, v bližnji bodočnosti, zgradili lepši in modernejši dom, kateri bo nam vsem v čast, kakor tudi našim potomcem, da bodo lahko z veseljem in pono-

som priznali pred svetom, da izhajajo iz dobrega slovenskega naroda, ker jim bomo zapustili lep spomenik v obliki takega Slovenskega Doma, kakoren se spodobiti naši lepi denverski slovenski nastolniki.

Zatorej še enkrat vljudo prosim in vabim, v imenu naše naselbine, da se gotovo vsi udeležijo te veselice ter pripeljejo s seboj Vaše prijatelje in znanke, da bomo vsaj enkrat vsi skupaj ter na ta način videli koliko nas je v tej naselbini in v njeni okolici. Vstopnina je in prosta.

Bratski pozdrav,
Anthony Jersin, preds. Doma.

PO 46 LETIH ZOPET V CLEVELANDU

Brat John Babich, član društva št. 40, doma iz Pudooba v Ložki dolini (Markčev Janez), ki je dospel leta 1899 v Ameriko, se je za nekaj dni ustavil v naši clevelandski metropoli; ker pa tedaj ni dobil tukaj dela, se je podal v Minnesoto, kjer je več let delal v rudnikih a nazadnje, ali sedaj pa živi na svoji farmi blizu Hibbinga.

Zadnji teden se je oglašil v našem uradu, ko je bil zopet tukaj na obisku svojih sorodnikov in znancev. Stanoval je pri Mrs. Anton Novak, solastnici pekarnice na St. Clair Ave. Čudil se je velikim spremembam naše naselbine tekom 46 let. Brat Babich je oče Mrs. Mary Kosmerl, prve porotne odborice KSKJ, živeče v Chisholm, Minn. Ko bodo sloveče minnesotske borovnice dozorele, nam jih bo poslal nekaj, ker istih nimamo v naši lepi državi Ohio.

V BLAG SPOMIN

enajste obletnice smrti našega ljubega sina in brata

ANDREW KOTNIK
ki je umrl dne 20. junija 1934 v bolnišnici v Grand Rapids, Minn.

Pokojnik nam je bil vsa pomoč in tolažba v onih slabih časih; toda smrt se je priklatlila in nam odvzela najdražji bisser, katerega ne moremo nikdar pozabiti. Še vedno si brišemo za njim solze žalosti iz naših oči; v naših srcih še vedno vlada tuga vsled prerane smrti nepozabnega nam Andreja.

Prosim vse naše sorodnike in znanke, da naj se ga tudi oni spominjajo v molitvah, za kar vam bo dobri Bog plačnik.

Ti pa, dragi sinko in brat, spavaj mirno v nebeskem spajnju, dokler tudi Bog nas k Sebi ne pokliče. Le trenutke veselja nas še čaka in sicer takrat, ko se zopet skupaj snidemo nad zvezdami; tam ne bo več žalosti in ne več ločitve. Takrat Ti bomo zopet zrl v Tvoje mile oči, pa bodo zaceljene naše srčne rane in posušene naše solze.

Mesec junij spet je tukaj, spet poletja kaže kras, a za nas ni več veselja, ker si Ti zapustil nas.

Let enajst Te zemlja krije, božja volja to je bila, truplo Tvoje že trohni; da Te več med nami ni.

Saj ni dneva, ne minute, da ne bi bili v duhu tam, kjer počiva truplo Tvoje; dom Tvoj grob je zdaj hladan.

Žalujoci ostali:
John in Johana Kotnik, starši;
z družino.

Eveleth, Minn.,
dne 19. junija, 1945.

Nacionalni zaklad

"Ljudska pravica," 27. marca, 1945. — Bivša Jugoslavija je bila bogata. Posamezniki so imeli ogromno premoženj, naloženih v inozemskih podzemskih bankah. V teh bankah leži zlato v palicah. Drugi del svojega bogastva so vložili v cele bloke hiš in vil. Bogatejši meščani so imeli v teh palačah luksuzna sedemsobna stanovanja. Del bogastva so ti ljudski izkoriščevalci zapravljali v svetovnih letovisih.

Delavec in kmet sta garala in množila zaklade zlata ter nadoknadila pijavkam zapravljeni denar.

Kot partizan sem mnogo prehodil. Videl sem slovenske vasi. Hiše in gospodarska poslopja so bila stara, nehigienična. V stoletjih se ni skoro nič izpremenilo, kmet je popravil samo, kar se je podrla, a se je pri tem močno zadolžil. Od hišnih vrat do hleva moraš hoditi po gnoju in gnojnicah. Kuhinje so stare, črne od katrana in saj, temne, brez štedilnika. Stanovanje je zatohlo, neprepročeno in vlažno. Ne vidiš elektrike, dekleta in žene nosijo vodo od daleč na glavi. Cele roje muh opaziš. Živino napajajo v kotanjah. Videl sem telico, ki je bila na dvorišču črno gnojico. Vprašal sem pastirja, kako to, da žival pije gnojico. Odgovoril mi je: "Raje jo ima, kot pa čisto vodo."

Tako je garal naš slovenski kmet rod za rodom in skoraj nič napredoval. Slovenski kmet se je zadolžil, posestva so prišla na boben, zadnjo kravo mu je oblast zarubila. Otroci niso imeli kruha, kaj šele bele kave, sladkosti, zadostne obleke. Ni smo mogli napredovati, res ne! Morali smo polniti inozemske banke z zlatom, zidati velike bloke palač ter jih razkošno opremljati.

Stoletja smo delali za druge, a sedaj je dovolj! Sedaj bomo delali zase. Zgrabili smo za orožje, postavili ljudsko oblast. Imamo svojo vojsko, ki nas brani pred sovražniki.

Nimamo zlatih palic v tujih bankah, vendar smo bogatejši kot v stari Jugoslaviji. Odkrili smo nov zaklad, zaklad dela in iznajdljivosti. Milijonske množice naših narodov bodo imele možnost učenja in razvoja. Koliko talentov smo okrilili! Delavci, kmetje, tesarji, pastirji, bajtarji sede v klopih, in se učijo. Imamo svojo vojsko, ki so jo ustvarili in jo še vodijo oficirji iz ljudstva. Imamo pravo ljudsko oblast. Imamo gospodarstvenike, pisatelje, pesnike, igralce, zdravstvene pomočnike iz vrst delavcev in kmetov, ki so rastle v sami borbi. V šoli imamo minerce, mlade kmečke fante, ki v pristnem dialektu razlagajo o vrstah min, razstreliva, minerskih aparatih, torej o stvarih, ki so bile preje za našega kmeta preučene, ali vsaj preučeno napisane. Pontonirji govore o splavih, mostovih; pešaki razlagajo taktiko bojevanja in o rabi raznega orožja; artilerici računajo in študirajo merilne naprave. Mlad kmečki fant z okorno roko kaže po karti, čita jo, kaže vzpetine, doline, meri višine vrhov, se orientira na karti s pomočjo kompasa in ponoči tudi brez njega. Zvečer čuje gojenice, ko, gledajoč v nebo, ugibajo o zvezdah in orientaciji. Vsak trenutek izrabijo, vsako priliko.

Politdelegat z nami študira svetovne domače, vojaške in politične dogodke, razpravlja o gospodarskih problemih. Spoznali smo, da more tudi naš kmečki in delavski človek dati ono, kar je prej imel za nemogoče. Zdi se ti, da si prišel v nov svet.

Tekom naše borbe smo napravili velik zgodovinski skok. Vse skrite sile so se sprostile in to so naše zlate palice in naš zaklad.

Sam si bomo zgradili svoj dom, zbrisali bomo po vaseh, trgih in mestih sledove zaostalosti.

Komisar, kapetan Tomc, podoficirska šola.

PO ISTRSKIH PREMGOVNIKIH

Ze v davnih časih so vedeli, da je podzemlje v Istri polno premoga, a nikoli se niso z vne-mo lotili dela, da bi to bogastvo dvignili. Avstrija se za te kraje ni mnogo brigala, ker je razpolagala s trboveljskimi in drugimi boljšimi revirji. Samo v Labinju je stalno delalo nekaj stotin delavcev. Preiskovali so sicer tudi takrat podzemlje, a bolj za znanstvene kot za gospodarske namene, kajti kraški svet so že tedaj kot še dandanes smatrali za rudarstvo zelo težak, to pa zaradi nepreračunljivega ustroja, inštevinih podzemskih jam in vodnih strug ter zaradi bližine morja, ki se po neznanih rovih zajeda v zemljo ter človek nikoli ni varen pred neprijetnim presenečenjem. Zato so istočasno kopali le kakih 200 metrov globoko, tako da niso dosegli niti morske gladine, dočim glanec v Labinju kopljejo v globini nad 600 m, to se pravi še 360 m pod morsko površino; pravijo da je najboljši premog na globokem.

Se pred 15-timi leti je bilo v tem delu Istre zelo pusto in prazno. Kraji so bili redko naseljeni ali skoraj neobjudeni; povsod je bil kamen in borno grmičevje, v nižinah pa je bilo močvirje, ker so pritoki Raše zastajali. Poti so bile zelo slabe.

Leta 1936 se je položaj spre-menil. Italija je začela brez-obzirno borbo za gospodarsko neodvisnost. Ker ji je vedno primajkovalo neodvisnost. Ker ji je vedno primajkovalo zlasti premoga, je začela s povečanim erpanjem žez znanih doma-čih ležišč. V tem boju so istrski premogovniki ena najvažnejših postavk vse države. Vsa zadeva se je razvijala bliskovito naglo. V avgustu 1936 so ustanovili mesto Raška (Ar-sia), novembra naslednjega leta je novo mesto štel že 7000 prebivalcev ter je imelo zgrajena že vsa važnejša poslopja okoli glavnega trga. V novembru 1938 je prebivalstvo, narašča na 10.000 duš. Mesto se še vedno širi, zlasti v smeri proti morju. Premogokopna družba gradi tudi delavska stanovanja ki jih daja v najem delavstvu po nizki ceni (30 lir mesečno za tri sobe, luč in kurjavo). Nad 300 rudarjev, ki bivajo v bolj oddaljenih iokoliških vaseh, se vozi vsak dan z velikimi avtomobili na delo.

Premogokopno ozemlje je precej obširno ter se razteza na desetine kilometrov med Raško, Plominom (Fianona) in Labinjem. Središče je vseka-rar v Raški. Vseh delavcev je nad 8500; večinoma so doma-čini Hrvatje.

Da se omogoči bivanje v prej nezdravih krajih, je bila potrebna marsikatera melioraci-ja. Izsušili so precej močvirja in celo jezero. Tako so ustva-rili zdravo podnebje in pridobi-li precej rodovitnega sveta.

Produkcija premoga se je gibala v sledeči smeri. Leta 1925 so izkopali 164.000 ton premo-ga, leta 1937 jih je bilo že 870.000 ton in v letu 1938 so dose-gli milijon ton (30% vse drža-vne proizvodnje). Upajo, da bodo prišli do dveh milijonov ton na leto. Sedaj istrski pre-mogovniki krijejo dobršen del italijanske potrebe premoga. Strokovnjaki sodijo, da je pod zemljo še najmanj 30 milijon-ton premoga samo v teh re-virjih. Preiskali pa bodo vso Istro sploh in tudi otok Cres. Sedaj poberejo vse, kar dobi-jo; zasledujejo tudi majhne in

drobne žile. Dela se kar na-prej, a tudi naprave se širijo in izpopolnjujejo. Na raznih krajih vrtajo 2 nove jaške in kmalu bo vsa vzhodna stran Istre, ki je do sedaj ležala skoraj nedotaknjena, odmevala od bučnega ritma modernega dela. Kakor znano, je Istra se-daj v jugoslovanska rokah.

NAJSAMOTNEJSI OTOK V ATLANTSKEM OCEANU

Daleč v Atlantskem oceanu, trideset milij od irske obale, leži otok Aran. Prebivalci otoka so ribiči od pamtike in so znani kot drzni in izkušeni mornarji, poleg tega pa so globoko verni, v tradiciji živo povezani s preteklostjo svojega rodu. Rod za rodom se neprestano bori z divjinami elementa oceana, da se preživi. Tako žive sami svoje življenje daleč od sveta, svetlo koraj neznani. Pred kratkim je eden izmed irskih škof-fov šel na tridnevno potovanje po tem otoku, da bi posvetil cerkev, ki so si jo prebivalci otoka sami pozidali. Stavbeni material so dobili na otoku samem: skalnate sklade in ilovico. Može so dan za dnem po končanem ribolovu na hrbtih prenašali težke skale, da je po-časni zrastle iz tal novi zid — božji hram otoka. Škof Walsh, ki se je odpravil na ta otok, se je odpeljal do samotnega koščka suhe zemlje sredi morja z motornim čolnom. Toda čoln zaradi močne oseke ni mogel pristati. Zadnji košček pota je moral škof opraviti v lahkem čolnčku. Naproti mu je prišlo 30 čolnov, ki so bili vsi sloves-no okrašeni. Po končanem ob-redu posvetitve cerkve je bila na otoku tudi — sv. birma, prva po letu 1880, ki jo pomnijo le še najstarejši otočani, vsi o-stali prebivalci pa so prvič v življenju videli, kako se deli za-krament sv. birmo.

ANEKDOTA

Ubog rudar v nekem velikem rudniku se je zagledal v lepo deklico in se je hotel z njo poročiti. Sel je k rudarskemu glavarju, ki je bil takrat (1779) Friderik Viljem grof Redern, poznjeji nemški državni mini-ster, in ga zaprosil za dovolje-nje, da bi se smel oženiti. Red-ern, takrat še samec, mu je hotel ženitev izbiti iz glave: "Ali misliš, da boš mogel preživljati še ženo: Koliko zaslu-žiš na leto?" — "Gospod glavar," je odgovoril rudar, "leto je dolgo in ne morem takoj po-vedati, koliko znašajo moji pre-jemki celo leto. Vsekako do-bim na izplačilni dan, vsakih štirinajst dni, po dva tolarja." — "Poslušaj sinko moj," pravi Redern, "jaz ti bom nekaj po-vedal. Poznam nekoga (pri tem je mislil samega sebe), ki pre-jema vsakih štirinajst dni go-tovo dvajsetkrat po dva tolar-ja, pa si še ne upa preživiti že-ne. Kaj praviš k temu?" Rudar je gledal svojega predstoj-nika in zmajal z glavo. Nato je dejal: "Gospod glavar, to mora biti res pravi guncvet, ki si ne upa s tolikim denarjem preživiti ženo." Smehljajoč se je odvrnil grof Redern: "No, ker si tako dobro odgovoril, pa vzemi deklico."

Meščanka na deželi

Mestna deklica, prvič na de-želi, pravi farmarju: "Kako čudno kravo imate, marogato, ali brez rogov." Far-mar: "Veste, gospodična, ta stvar je sledeča: nekaterim kravam odžagamo rogove, ker se rade bodejo; nekatere krave so rojene brez rogov in ne-katerim pa sami odpadejo; to-rej je glede rogatih krav več vzrokov. Sploh pa, da boste ve-deli, to ni krava, ampak je — mula."

Bodite ponosni, da imate ta-ko veliko število Jednotinik sobratov in sester.

IZ PRETEKLOSTI MARIBORA

(Konec)

Ker se je pa prebivalstvo v procvitajočem mestu hitro množilo, zlasti s priseljevanjem, so obzidje okrog leta 1350 razširili na zapadno polovico mesta; obzidje se je podlajšalo mimo minoritskega samostana (ki še sedaj stoji) do okroglega stolpa ob Pristanu, nato se je zid obrnil, peljal ob robu Pristaniške ulice mimo Vodnikovnega trga in ob Strossmarjerjevi ulici do Gregorčičeve (sedanji drevored označuje mestni jarek).

Smer severnega zidu je ostala ista. Višina zidu je bila okoli 6 m, debelina pa 1,5 m ali še več, posebno pri stolpih, ki so stali v večini na oglih obzidja; bili so večnadstropni in služili za shrambo orožja. Ob notranji strani so bili dolgi lesoni hodniki za branilce mesta. Razumljivo je, da je moralo imeti obzidje tudi več vrat in prehodov, ki so bili zavarovani pred presenečenjem z jarkom, ki je bil izkopen okoli vsega obzidja. Prehod čez mestni jarek je omogočal dvigljiv most na verigah, ki se je vsakokrat ob sončnem zahodu dvignil in drugo jutro ob sončnem zahodu zopet spustil. Na južnem koncu Trga Svobode so bila Ulrikova ali Graška vrata; manjši izhod je imela poleg stolpa Židovska ulica. Na koncu Dravske ulice imamo Dravska vrata, skozi katera se je prišlo na leseno brv, ki je vezala mesto z Magdalenskim predmestjem. Na zapadni strani so bila koroška vrata (Chernertor), ki se pozneje imenujejo po cerkvi na Lebanjih, vrata naše Ljube Gospe (Unser Frauentor). Na severni strani med gradom in grajskim stolpom se imenujejo grajska vrata; das purktor das aus der stat get. Mestne utrdbe sta izpopolnjevala grad na Piramidi in Tabor v Magdalenskem predmestju, ki je ščitil dravsko brv. Središče mesta je bilo na Glavnem trgu, trg pa na Grajskem. Na stolnem trgu se je razprostiralo pokopališče, kjer so zgradili leta 1520 na temeljih še starejše cerkve župno cerkev sv. Janeza Krstnika. Na jugovzhodnem delu mesta je bila židovska četrt, imenovana Ghetto. Središče četrti je bila Židovska ulica, kjer se je nahajala njihova sinagoga, ki je bila po izgonu Židov spremenjena v kapelo. Vseh svetnikov. — V 15. stol. se je razvilo domače denarništvo, pa tudi krščanski trgovci so se okrepili, ki so videli v Židih vedno varne tekmece. Zato so vedno odločneje zahtevali od stanov, naj vladar izžene tučce. A Ferdinand III. se je temu zahtevam še upiral, ker bi tako izgubil svoje najboljše dohodke; ko so pa sklenili stanovni izplačati cesarju Maksimilijanu I. 3000 fl. odškodnine, je izdal cesar dne 18. marca 1496 ukaz o izgonu Židov iz Maribora. Izselili so se Židje predvsem v severno Italijo, kjer kaže priimek na njihova izvor.

Pojedina izvor Židov se je kmalu pokazala; prenehala je trgovina s tužno in njihovimi trgovskimi centri, ostala je le lokalna trgovina, ki se je pa mogla vzdržati le s privilegiji deželnega kneza. Obrt in trgovina sta pešali, mariborski meščani se je zopet oprijel poljedelstva in v tem položaju je živel Maribor do začetka 18. stol. — Moramo še omeniti, da se je pred mestnim obzidjem nahajala naselbina okoli cerkvice svetega Ulrika — bila je iz 13. stol. in je stala na vogalu Aleksandrove ceste in Prešernove ulice — leta 1449 se imenuje: Newgassen vor s. Ulrichtor.

V upravnem oziru se je mesto razdelilo leta 1350 na štiri okraje. Mestno upravo, zunanji svet po 12 mož, notranji tu di po 12, so volili meščani svo-

bodno po mestnih statutih. Notranji svet je volil mestnega sodnika, ki je imel celo pravico krvnega sodstva in bil v tem odgovoren neposredno deželnemu knezu. Mestne sodnike je bilo za sedanji starim pokopališčem.

Turki in verske homatije

Ko so v 14. stol. začeli izdelovati topove, ki so metali sprva kamenite, pozneje železne krogle, so morali ojačiti tudi mestno obzidje. Ko se je tedaj približala našim deželim turška nevarnost, je ukazal leta 1445 cesar Friderik IV. Mariborčanom mestne utrdbe ojačiti in v jarke napeljati vodo iz Treh ribnikov. Leto pozneje je ukazal pobirati prispevke za skupno obrambo. Sprčo vesti, ki so se širile, je mestni svet dal leta 1465 utrdbe vnovič ojačiti; takrat je dobil Maribor kot osrednjo stavbo današnji grad. Postavljen je bil leta 1478 po naročilu cesarja Friderika. Leta 1475 so napadli Turki preko Ptujja, a se ognili močno utrjenega Maribora in udarili proti Limbušu. Prav takrat se je pa tudi začela vojna z ogrskim kraljem Matijem Korvinom za nadoblast v Avstriji. Že leta 1480 je pridrl pred Maribor in ga oblegal. A prebivalci so vse napade odbili in moral se je vrniti na Ogrsko predvsem zaradi grozečega turškega vpada. Naslednje leto se je Matija Korvin vnovič pojavil pod obzidjem, a tudi tokrat je bil odbit, ker je obrambo vodil B. Satl. Vendar pa se je papeževemu legatu posrečilo pregovoriti kralja, da je oblego opustil. V tem pa so turške čete že nevarno poplavljele okoličeno Ptujja in požigale ter plenile po vsem Dravskem polju.

Pravo turško armado — ne pa roparske tolpe iz Bosne — je Maribor prvič videl pred svojim obzidjem leta 1529. Sultan Sulejman se je podal s svojo vojsko pred Dunaj, da bi ga zavezal; a vsi bili napadi so odbiti. Na umiku so prišle turške čete preko Arveža in Košakov ter s hrvatske strani pred Maribor. Že med obleganjem Dunaja je dal mestni sodnik Krištof Wildenrainer ojačiti utrdbe in postaviti topove. Dal je nakupiti žita in kar ga niso peki prodali meščanom, so ga spravili v mestna skladišča. Trikrat so turški oddelki navalili na obzidje, a vsekdar so bili odbiti. Toda že so se začele rušiti utrdbe in mesto bi se moralo podati, da se ni prav tedaj prikazal Sigismund Višnjegorski s svojimi četami in po srditih bojih pregnal Turke; ti so se umaknili pri Melju na splavih preko Drave in pri tej priliki opustošili Ptujsko polje. Drugi večji napad sultanove vojske na Maribor je bil leta 1532. Turška vojska je vnovič korakala proti Dunaju, a na poti jo je zadržal pri Sisku Nikolaj Jurišič. Ker se je v Avstriji zbirala krščanska vojska, se je hotel sultan čim prej umakniti mimo Maribora na Hrvatsko; zahteval je prost prehod, ki mu ga pa Wildenrainer ni dovolil. Vnovič so Turki naskočili utrjeno mesto, a so bili odbiti. Ker se je pa zgraditi most med Viltušem in Limbušem, narkar ga je prekoračil s svojo vojsko. Pri tem so Turki napadli Limbuš, pridrli na Pohorju celo do Sv. Ureha in izropali vso pokrajino tja do Podčetrčka.

Meščani so se sedaj lotili poprave utrdb in začeli na novo graditi razrušene hiše; leta 1543 so napravili na koroške stanove prošnjo, da so prišli po dvakratni oblegi skoraj ob vse in naj jih založe s smodnikom in krogli, če bi jih so-vražnik vnovič napadel. In tako se je poprava obzidja in utrdb zavlekla čez leto 1550.

Nekako ob istem času imamo opravka s pojavom luteranstva v Mariboru; nova vera se je širila med meščani sprva tajno, tako da se ni dalo ob cerkveni vizitaciji leta 1528 o tem nič do-ločnega zvedeti. Javno se je pa priznavala večina mariborskega meščanstva k novi veri, ko so deželni stanovni izvolili nadvojvode Karla III. (leta 1578) v Brucku ob Muri izjavo o verski svobodi luteranov. Posebno je pospeševal luteranstvo lastnik Betnave baron Volk Herberstein, ki je vzdrževal celo predikanta, katerega so mariborski meščani pridno obiskovali.

Leta 1578 je bila ustanovljena v Betnavi protestantska cerkvena občina; v naslednjih dveh letih so zgradili cerkev, hišo za predikanta in šolo. Napravili so tudi pokopališče, ki leži med državno cesto in cesto k Betnavi. Avstrijski nadvojvode so sicer zahtevali od mariborskega mestnega sveta, naj prežene predikanta, in prepove meščanstvu hoditi k lutrovskim pridigam in naj odstavi protestantske mestne svetnike, in koliko so upoštevali izražene zahteve, se kaže v tem, da je bil izvoljen leta 1579 za mestnega sodnika protestant, ki ga pa vladar ni potrdil. Ko je pa zavladal 1596 Ferdinand II. ki so ga vzgojili jezuiti, je sklenil odločno zatreti krivo vero; v tem sta ga zlasti podpirala sekovski škof Martin Brenner in lavantinski Jurij Stobej. Stavila se je reformacijska komisija, ki naj bi preiskovala, kako daleč je luteranstvo v deželi napredovalo in kaj naj bi zopet mesta pokatoličnila. — Ta komisija je prišla v Maribor 16. januarja 1600 in vsakemu meščanu, ki se je izjavil za luterana, določila rok izselitve iz dežele. Na Betnavi je zidana poslopja razstrelila, lesena pa požgala, predikanta Lierzerja pa izgnala. Vzlic zatiranja je protestanstvo še nekaj desetletij životarilo in šele leta 1636 je bila pokopana na pokopališču v Betnavi baronica Herbersteinova.

Propad in ponovni procvit

Radi neugodnih gospodarskih razmer, ki so bile posledica 30-letne vojne in davščin, ki so jih venomer zahtevali avstrijski vladarji in ogrski plemiči, n. pr. Andrej Baumkircher, so mariborski meščani silno obubožali. Obrt je propadala, trgovina je zastajala in v takih razmerah se je mariborski meščan vnovič lotil kmetijstva. Že iz srednjega veka poseduje Maribor gozdove na Pohorju in tja do Sv. Bolfenka, travnike med Podbrezjem in Studenci, njive v Koroškem predmestju in vinograde na ozemlju od Rošpoha do Treh ribnikov ter vinograd v Vejniku; s lastnik vseh teh posestev je bil mariborski meščan, ki je sedaj črpal svoje dohodke in svojo gospodarsko sigurnost iz tal.

Poleg vsega obubožanja so zadele mesto še druge nesreče. Leta 1601 je izbruhnil požar, ki je upepelil skoraj vse mesto, razen nekaj hiš med Gosposko ulico in gradom. Komaj se je mesto nekoliko opomoglo, je izbruhnil še strašnejši požar leta 1648, tako da je ostalo le malo hiš nepoškodovanih; na mnogih mestih se je zrušilo obzidje in vrh tega se je vnel še smodniki, ki so ga imeli nakopičenega za obrambo. Tem nesrečam se je pridružila še nova nadloga: kuga. V Mariboru se je v 17. stol. pojavila petkrat; najhuje je razsajala leta 1680, ko je skoraj polovico mesta izpraznila. V tej stiski so Mariborčani sezidali na Kalvariji kapelo sv. Barbare in postavili Marijin steber na Glavnem trgu.

Nastop merkantilizma, ki proglašja, trgovino za temelj bogastva, pomenja tudi za Maribor novo dobo. Cesar Karel

VI. je dal zgraditi v letu 1718 veliko trgovsko cesto: Dunaj-St. Ilj-Maribor-Slov. Bistrica-Trat in s tem se je Maribor ponovno uveljavil kot prometno križišče. S pospeševanjem kmetijstva in obrti od strani Marije Terezije in Jožefa II., so se razvile nove obrti, kakor predelava vina, pivovarništva, usnjarstvo in na Dravskem polju industrija bučnega olja. Na Pohorju se je razvilo steklarstvo do zavidanja vredne višni. L. 1752 je postal Maribor sedež upravnega okrožja za ozemlje med Muro in Dravo, leta 1758 ustanovijo jezuiti gimnazijo in tako je Maribor vedno bolj postal tudi kulturno žarišče Podravja. Ljudska šola je obstajala sicer že prej kot župnijska šola pri župni cerkvi, a za vlade Jožefa II., ki je ukazal ustanovitev trivijalk po vseh mestih in trgih, je dobil Maribor leta 1782 glavno šolo s 4 učitelji in katehetom. — Vprav ti moderni začetki Maribora pomenjajo konec meščanskih privilegijev in srednjega veka: tako so na pr. dovolili dravsko-poljskim šepaharjem prodajo svinjetine na mariborskem trgu. — Tudi v cerkveno-političnem življenju Maribora so se dogodile velike spremembe; leta 1782 je izdal Jožef II. ukaz, po katerem se morajo vse cerkve in samostani, v kolikor se zde odveč, zapreti. V Mariboru so bili zaprti kapucinski in minoritski samostan ter samostan celestink. V predmestju je bila ustanovljena nova župnija s cerkvijo sv. Ulrika kot župno cerkvijo. Ker pa je bila cerkev sv. Ulrika premajhna, jo je dala posvetna oblast zapreti in župna cerkev je postala prejšnja kapucinska (na mestu današnje frančiškanske).

Novi časi

Francoske čete je sicer videl

Maribor že leta 1797, a trajno ni bilo mesto nikoli v rokah Francozov. Francoske armade so le korakale skozi Maribor na sever in izjemale mesto s težkimi kontribucijami. Ko je bila ustanovljena Ilirija in je bil izvoz na Kranjsko zaradi carinskih mej otežkočen, si je Maribor poiskal novih tržišč na severu, v Avstriji in na Štajerskem. Zaradi svoje lege ob veliki trgovski cesti, je postal Maribor izhodišče Podravja na sever.

Še večjo važnost, posebno v gospodarskem pogledu, pridobi Maribor z otvoritvijo železnice Murzschlag - Celje l. 1846, ki se leta 1849 podaljša do Ljubljane. Leta 1863 je bila zgrajena železnica Maribor-Celovec. Železnica je omogočila Mariboru izvoz kmetijskih pridelkov v industrijsko Pomurje in tako je Maribor postal končnoveljavno izhodišče vsega Dravskega polja za sever in zahod. Po zgraditvi železnice se je s priselitvijo prebivalstvo znatno pomnožilo in l. 1851 se mestne meje razširijo z nekdanjega obzidja preko predmestij v glavnem do današnjih mestnih mej. Važna letnica v razvoju Maribora in našega Podravja je bilo l. 1859, ko je bil prenešen sedež lavantinske škofije iz St. Andraža v Maribor, s tem je pridobil škof Anton Martin Slomšek 10 slovenskih dekanij od Marenberga do Velike Nedelje. Na nove župnike je nastavljal slovenske duhovnike in s tem rešil narodne smrti Slovence gorice, Dravsko dolino in Ptujsko polje. V 60 letih je postal Maribor tudi središče štajerskega slovenstva. 1861 je bila ustanovljena Slovenska Čitalnica, ki je z javnimi prireditvami, besedami širila slovensko narodno zavest. 1867 je prvič izšel "Slovenski gospodar," 1868 je za-

čel izdajati T. Tomšič "Slovenski Narod" in tako je narodno življenje Slovencev vojni l. 1870 so začeli Nemci vedno bolj odrivati Slovence iz samoupravnih in državnih uradov in poizkušali preprečevati slovenske prireditve. Leta 1882 je bilo ustanovljeno Slovensko politično društvo in Čitalnica je z Dramatičnim in Glasbenim društvom živahno delovala, prirejala slovenske predstave in tako razširjala vzlic šikanam od strani vlade in policije slovenske misel in slovensko besedo. — Mnogo je bilo šikaniranja in zalezovanja Slovencev od strani Nemcev, posebno nemčurjev, ki so ovajali svoje slovensko-zavedne rojake oblastem. Mnogo so Slovenci prestali med balkansko vojno, še več pa v bur-nih casih svetovne vihre, ko so jih brez povoda v trumah zapirali, jih gonili v Gradec pred sodišče in metali v ječo brez obsodbe.

Tedaj pa je prišel prevrat in zlom dvojne monarhije. Na svojem mestu se je znašel general Maister in v odločilnem trenutku pridobil Maribor za Jugoslavijo. V teh usodnih dneh je imel vladjo Podravja in Maribora v rokah Narodni svet na čelu s predsednikom dr. Verstovškom, 1. decembra 1918 je bilo proglašeno zedinjenje in s tem je napočila za Maribor nova doba.

(Konec.)

VOŽNJA POD VODO

Posebno vprašanje za podmornico je poslabšanje zraka v njeni notranjosti. Vprašanje o preskrbi z zrakom pod vodo je bilo poglavitnega pomena tudi pri nedavnih pretresljivih ne-zgodah podmornic Amerike, Anglije in Francije.

Posadka kake srednje velike podmornice ima 30 do 40 mož. Podmorske križarke pa jih ima-

jo do 100. Vsi ti ljudje potrebujejo zraka. Pri tem vdihavajo iz zraka kisik, izdihavajo pa ogljikovo kislino. Kisika je torej zmeraj manj in manj, a strupene ogljikove kisline pa je več in več. In sicer se to dogaja tem bolj, čim bolj se ljudje gibljejo in delajo. Zatorej je potrebno, da se zrak v podmornici vsako uro obnovi ali pa očisti.

Ko je podmornica nad vodo, to vprašanje seveda ni težavno, saj prihaja svež zrak skozi vrh-nje odprtine v stolpu v notranjost podmornice. S pomočjo Dieslovih motorjev, ki si privajajo zunanji zrak in ga od-vajajo v notranjost, se zrak vedno obnavlja in spreminja, tako da ga je dovolj tudi v prostori, ki so pod vodo. V prostori pa, kamor se ne more dovajati vedno svež zrak, pa imajo posebno zračno napravo, ki izrabljeni zrak posrka in do-vaja svežega. Ta naprava je v obratu vsaj takrat, preden se podmornica potopi, če že ne prej večkrat, da se pred potop-ljenjem vsi prostori temeljito prezračijo.

Drugačn pa je ta stvar, ko se podmornica potopi, saj pod vodone pride svež zrak v podmornico in ne izhaja iz nje porabljen zrak. Tista količina svežega zraka, ki so ga dobili v podmornico, ko je bila ta še vrh vode, je pri daljšem bivanju pod vodo, kmalu izrabljena. Mimo tega je v podmornici slab zrak po bencinu in kuhinji, tako da postane zrak že čez 4-6 ur bivanja pod vodo tako slab, da morajo ljudje še enkrat hitreje dihati in imajo kmalu usta in nos kar izsušena. Polagoma začne ljudi tudi boleti glava, pljuča zmeraj težje delujejo, nastopi občutek utrujenosti in slabosti, nobenega teka do jedi ni več, in človek mora napeti (Dalje na 4 strani)

Treba je DOLGIH korakov da se pride do Tokia!

● Reklo se je, da so komunikacijske zveze glavni faktor v vojni na Pacifiku. Z nami je velika resnica. Na tone specielno napravljene komunikacijske opreme je producirane od Western Electric, ki je tovarniška edinica Bell Telephone sistema, da zvežemo naše daljnosežne sile, ki se raztezajo preko Pacifika.

Življenje te opreme je kratko. Napravljeno mora biti, da vzdrži napade na suhem in na vodi in da mu ne škodi tropično rastlinje. V sled tega ne moremo deti vse naše sile takoj v ogromno nalogo zgradbe in insta-

lacije vseh telefonov, kablov, dial opreme in central, da se preskrbi telefonska postrežba za vsakega civilista, ki bi jo rad.

Naša prva naloga je dovažati lačnim komunikacijskim linijam na Pacifiku. Kadar nas bo končna zmaga oprostila te prve dolžnosti, bomo šli s polno paro naprej z našim programom, da bo postrežba na razpolago vsakemu kaker hitro mogoče. To bo veliko delo, ki bo zahtevalo velik del \$60,000,000, ki smo jih določili za izboljšave in povečanje za prvi dve leti po zmagi.

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

BUY WAR BONDS FOR VICTORY!

"GLASILO K. S. K. JEDNOTE"

Izbija vsako sredo
Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških
Vrednostno in upravnostvo
6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO.
Vsi rekopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do
sobote opoldne za priobčitev v številki naslednjega tedna.

Narodnina: \$0.84
Za član na leto: \$2.00
Za nečlane na Ameriko: \$2.00
Za Kanado in inozemstvo: \$3.00

OFFICIAL ORGAN OF AND PUBLISHED BY
THE GRAND CATHOLIC SLOVENIAN CATHOLIC UNION of the U. S. A.
In the interest of the Order

Issued every Wednesday
OFFICE: 6117 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Phone: Henderson 9013

Terms of subscription:
For members, yearly: \$0.84
For nonmembers in U. S. A.: \$2.00
Foreign Countries: \$3.00

MISLI SKRBNEGA IN RAZSODNEGA MOŽA

Jaz nočem, da bi moja žena po moji smrti skrbelo, kje vzeti denar za pogrebne stroške.

Ne maram, da bi si žalujoča vdova belila glavo s plačevanjem naših dolgov.

Ne odobravam, da bi bila že čez par mesecev "suha" ali brez denarja vsled moje zanikrnosti ker nisem bil nikjer zavarovan.

Jaz nočem, da bi moja žena v takem slučaju iskala pomoči od drugih, ali da bi se vsled tega skušala zopet takoj močiti in bi dobila morda kakega slabega moža.

Ne maram, da bi bila moja žena po moji smrti prisiljena takoj prodati naš avtomobil, ali pa iskati težko delo v kaki tovarni, da preživi sebe in otroka.

Jaz nočem, da bi imela moja žena za spomin samo moje sliko, ampak hočem, da bo imela tudi vso zavarovalnino po moji smrti.

Jaz nočem, da bi moja žena stradala po moji smrti in se slabo oblačila, pač pa, da bi imela udobno in lepo življenje.

Zato bom pa pristopil k prvi in najstarejši slovenski podporni organizaciji v Ameriki, h Kranjsko-Slovenski Katoliški Jednoti in bom ondi vzel ter vzdrževal najvišjo in najboljšo zavarovalnino. To bom izvršil tekom njene sedanje D. U. kampanje.

DOBA ŠOLSKIH POČITNIC

Med vsemi letnimi dobami je za učečo se šolsko mladino poletje najljubše ko nastopijo tako zaželjene počitnice. Za dobre tri mesece so otroci zopet svobodni in brez skrbi glede učenja in pisanja domačih nalog. Da, teh počitnic so res veseli otroci, ne pa tako njih starši, kajti v šolski sezoni so bili njih starši dobrih šest ur čez dan brez skrbi radi otrok nahajajočih se v šoli, zdaj jih ima pa uboga mati ves dan "na glavi" in gotovo že težko čaka zopetnega začetka šole.

Res, da ne moremo razposajeni mladini zameriti če rada skače in se igra, saj smo svoječasno tako tudi mi ravnali, toda priznati moramo, da se pripridi največ nesreč med mladino baš v dobi počitnic, posebno pa če v velikih mestih ko skačajo in se igrajo na cestah. Zato skrbna mati vsako jutro svari svoje ljubljence, da naj bodo previdni na cestah. Tako jim tudi ne dopušča da bi se hodili kopat v jezero ali nevarno reko če ne znajo dobro plavati; dalje jih svari, naj se ne igrajo z užgalicami ter s kakim nevarnim orodjem.

Policijski komisar iz Clevelanda nam je te dni poslal jako primerno okrožnico za objavo in v svarilo staršem, da naj tekom počitnic pazijo na svojo mladino. Šele zadnjo soboto je bila na Eddy Rd. blizu St. Clairja neka 6 letna deklica do smrti od avta povozena, med tem ko sta se njena mati in oče nahajala v gostilni! Torej sta smrt svojemu otroku onadva zakrivila, ker sta ga pustila brez nadzorstva.

O katoliškem shodu

Piše Mr. Anton Grdina

Cleveland, O. — Pozdravljam idejo, da se bo vril katoliški shod. Dodajam, da je sicer že pozno za nas katoliške Slovence v Ameriki, vendar je pa bolje pozno, kakor nobenkrat.

Bal sem se, da bomo spali tako dolgo, da nas bo domovina prehitela z velikim ukorom, tožeca, da se nismo zmenili za njo v času njenega trpljenja in preganjanja "verskega značaja, radi katerega je trpela več nego radi gmotnega ali lastniškega imetja.

Znaki se že kažejo, da bomo kmalu zaslišali tožbe glas naših bratov, ko nas bodo vprašali, kaj smo mi tukaj storili v času, ko so v domovini uganjali bratomorno vlogo "revolucijarni" lastni bratje, če jih lahko tako imenujemo. Vedeli smo, da bo že prišel čas, ko se bo vse pojasnilo, zakaj je šlo v domovini, ter kdo je moral in požigal domove naših bratov. Takrat, ko se bo vse to pojasnilo, se bo marsikateremu tukaj živečemu katoličanu posvetilo pred oči in bo zardel, ko se ni zmenil za svarila o par-tizanih, bolje rečeno, pred komunistično propagando, radi katere so morali bratje v domovini mnogi preleteti kri, drugi bežati v gozdove, zopet drugi prisiljeni iti v komunistično borbo, da so si ohranili golo

ti pa ječi stiskana, osamljena, ker so iz nje pregnali duhovnike, sinove slovenskega naroda. Če se kdo še kaj zaveda, naj nekoliko pomisli na poročilo zgoraj omenjenega dopisnika, kakoršnih bo skoro gotovo še več, kajti resnica mora priti na dan.

O veličini katoliške Cerkve

Nekdanji poslanik Združenih držav severnoameriških, Hugh Wilson, v Berlinu, ki je ob izbruhu sovražnosti proti Poljski odstopil, je napisal knjigo "The Education of the Diplomat" (Vzgoja diplomata), v kateri popisuje svoje vtise v raznih deželah in ob mnogih prilikah govori tudi o katoliški Cerkvi. V naslednjem podajamo v prevodu odstavke, ki mu je prišel pod pero, ko je služboval v Guatemali, kjer pravi:

"Pred mestom se vzpenja strm griček, Cerrito del Carmen. Kot po vseh katoliških deželah se tudi tu na vrhu dviguje proti nebu cerkev, ki je bila sezidana še v tistem času, ko so cerkve gradili še kot trdnjave, z močnimi zvoniki, težkimi kvadri in vitkimi stolpiči. Večkrat sem ob večerih šel tu gori, da sem videl večerno bogoslužno opravilo. To je majhen, samotni trg nad mestom, kamor je navadno zahajalo le nekaj Indijancev, ki so prihajali na trg in so se s svojimi košarami in bremenii povzpeli na stromi grič. Šel sem v to svobodo in se vlegel v travo, da sem mogel gledati na in molk zagrnjeno mesto pod seboj. Daleč nekje je zvon vabil k večernemu opravilu. Za njim se je oglasila cela vrsta zvonov in slednjič so se jim pridružili še zamolkli zvonovi stolnice. Zlili so se v najlepšo harmonijo in klicali k molitvi. Sence mogočnega katedrale so se potegnile po mestu in po ulicah in trgih so brzele nejasne postave pobožnih vernikov.

"Jaz nisem katoličan, toda moje misli so se začele obračati k Cerkvi. Začel sem razmišljati o njeni življenjski moči in trajnosti. Že kot zgodovinski spomenik stoji edinstvena v civilizaciji zahoda. Skušal sem že motriti Cerkev v zvezi z rimsko zakonodajo, toda neupravičeno. Rimski zakonodajci se je v stoletjih izpremenila, danes je v marsičem že okrnjena, katoliška Cerkev pa je ostala, kakor je bila. Skozi ves srednji vek je klasične jezike ohranila pri življenju, ohranila je izročilo starega Rima in se solnčila v sijaju taktatne države. Prilagodljiva, pa ne izpremenljiva, diplomatska, pa nepremakljiva, je preživela polom kraljestev, cesarstev in demokracij. Ostala je, kakor je bila pred stoletji; če je bilo treba, je pogumno stopala pred vladarje sveta; na zahodu je edina sila, ki se ji vse, preko vseh meja, spoštljivo klanja. To je sila, s katero vlade morajo računati, pa naj jim bo to ljubilo, ali naj verujejo v katoliški nauk ali ne. Najmogočnejši državniki se morajo umikati njeni nevzdržni moči.

Razmišljal sem o lepota cerkve, o poslikanih oknih katedrale v Chartres, v Reimsu in Milanu. Najlepše umetnosti Cerkev nežno neguje. V vsej svoji zgodovini si je postavila v svojo službo najbolj duhovite arhitekture, slikarje, steklarje, zlatarje in obrtnike. Protestantske cerkve in katedrale po vsej Evropi so pred opazovalcem, kot da leži na njih mrtva roka. Samo v Angliji se je v nekaterih velikih katedralah anglikanske cerkve ohranila lepota. Toda samo ohranila ni pa, na teh tleh nastala. Večina teh katedral so gradili katoliški možje.

Razmišljal sem o notranji povezanosti Cerkve s svojimi verniki, o njeni izredni sposobnosti, da je vsem vse. Prilagodila se kmetu in izobražencu, vsakemu na svoj način, v jedru pa vendar s isto pristranskostjo. Cerkev se tu, da bi bile obiskane. Indijane prinese s seboj svoj založaj in ga povzije v hladnih sencah cerkve. Prinaša svoje otroke in živali, da bi bili blagoslovljeni. V cerkvi se poroči in Cerkev ga pokoplje. Kadar gre mimo, stopi v cerkev in pomoli. Izobražencu Cerkev reši dvome, v zavesti, da samo ona pravilno rešuje vse težkoe, najde v njej svoj mir.

Duhovnik v spovednici se ukvarja s človeškimi blodnjami vseh vrst in noben vernik mu ne more olajšati tega bremena. Prav zato, ker se katoličanstvo v svoji preprostosti in pristnosti more prilagoditi tudi najbolj preprostem človeku, je blagor za milijone in milijone."

Ko se pisec, ki je preropal veliko sveta in ima vpogled v življenje visokih in nizkih krogov, tako poglablja v skrivnostno življenje Cerkve in se čudi njenemu neomejenemu delovanju, zaključuje svoje misli z vzdihom: "V resnici; srečen, kdor je v tej veri rojen!"

Besede tega moža, ki ni bil "rojen v tej veri," se bridko ločijo od mnogih in mnogih besed tistih, ki so bili ...

Domača fronta**Pet zahtev Strica Sama**

Washington. — Vlada mora zahtevati ta teden, od svojih državljanov naslednje:

Sprejmite delo na zahodni obali, kjer popravljajo vojne ladje, ki so bile poškodovane v bitkah, ako ste elektrotehnik, strojnik, delavec pri parnih kotlih in izurjen v popraviljanju. Pojdite po informacije glede tega dela, ki velja kot "top priority" v najbližnji US Employment Office.

Sadite pozno zelenjavo, dokler je še čas za to, vsaj v večini držav. Paradižniki, ki štejejo med najvažnejše teh pridelkov, bodo prihodnje zimo naš najbolj bistveni vir za vitamin C.

Pridružite se WAVES oddelkom za delo v bolnišnicah in za druge posle. Neprestano razširite izgube na Pacifiku so izvale nujne potrebe za 2,000 novink na mesec. Pisite: — WAVES, Washington, D. C., ki vam bo poslal knjižico z informacijami.

Držite se pri vožnji avta medje brzine, ki je določena. Plašči se mnogo hitreje obrabijo v poletnem času. Obrabijo se pa tudi za 50% hitreje pri brzi vožnji 50 milj na uro kot če vozite samo 35 milj na uro. Ne dajne dodelitve plaščeve bodo le deloma pomagale olajšati pomanjkanje.

Ako ste izurjen mornar, vrnite se na ladjo in ostanite na njej. 4,000 ladij, ki so sedaj v obratu in 12,000,000 ton, ki bodo zgrajene v letu 1945, je treba preskrbeti s potrebnim moštvom. (OWI).

5,250 veteranov se vsak mesec vpiše v tečaj

Washington. — Brigadni general Frank T. Hines, administrator za zadeve vojnih veteranov, je naznanil, da se je v teku meseca aprila vpisalo 5,250 veteranov iz te vojne v tečaj za vezbanje ali študij v smislu zakonov, katere upravlja Veteran Administration. S tem je zdaj že 38,030 veteranov deležnih ugodnosti teh zakonov. (OWI).

Pismonoša — prodajalec bondov

Washington. — War Finance Division Treasury Dep'ta je prejel obvestilo, da je "pismonoša," ki trka dvakrat: enkrat da odda pošto, drugič, da prodaja vojne bonde, prodal za \$21,000 serijskih E bondov in sicer 270 kupcem, vzdolž svoje poslovne poti na kmetih. Ta "pismonoša" je Mrs. Mary Jane Clark iz Babson Parka,

Florida. Ona je prvak vseh prodajalcev bondov med pismonošami na deželi v Floridi, za sedmo vojno vsojilo. (OWI).

Nacrť za kontrolo nad oblačilnimi cenami

Večina izmed nas se zaveda, da cena obleki stalno narašča. Od časa, ko je pokojni predsednik Roosevelt izdal naredbo, da morajo ostati oblačilne cene na določeni stopnji, se je obleka podražila za 12 odstotkov, in to od pomladi leta 1943 pa do konca meseca marca letos. To pomeni, da potrošimo \$1.20 več na vsakih deset dolarjev, ki jih izdamo za obleko. Cena obleki je narasla medtem, ko so ostale cene drugemu blagu na razmeroma stabilni stopnji in vzrok temu je najti v pomanjkanju cenejšega blaga za izdelovanje obleke, bombažnih nogavic, otroške obleke, kot tudi delovne obleke.

K podražitvi obleke v splošnem je pripomoglo dejstvo, da v trgovinah skoro ni več najti cenejše vrste obleke, vsled česar smo pač primorani kupiti obleko — ali pa nič. Resnica pa je tudi, da ta dražja obleka v trpežnosti in kakovosti ni boljše vrste obleka, pač pa naj čišče ceneja obleka prodana po višji ceni.

Nadaljni vzrok povišanju oblačilnih cen je iskati tudi v tem, da je oblačilna produkcija zanemarljivo izdelovanje cenejših obleke, ker je v krojenju dražje obleke več dobička. Zahteva po obleki je precej visoka, blaga primanjkuje in tako so oblačilna podjetja posegla po večjih dobičkih, ki jim jih je nudila ta okolčina.

V svrhu pobijanja dviganja cen obleki in v prizadevanju, da se spravi na oblačilni trg potrebne količine cenejših obleke, je Urad za upravo cen (O. P. A.) skupno z uradom za vojno produkcijo (WPB) stopil v razgovore z zastopniki oblačilne industrije z namenom, da se izdela program potom katerega bo mogoče kontrolirati cene obleki ter vzpostaviti prednosti za dobivanje blaga srednjih cen z dovoljenjem WLB. Obe veliki vojni vladni organizaciji pa priznata, da je velika težava z vzpostavljanjem kontrole v vojnem času v tako veliki in komplicirani industriji kot je naša oblačilna industrija. Chester Bowles, sedanji OPA administrator, je dejal, da ima ta vladna agencija največje pravice z uveljavljanjem kontrole cen v oblačilni industriji. V mesecu marcu so bila v teku kongresna zaslišanjanja, toda oblični in tekstilni magnati so pobijali vladni program kontrole cen, češ, da bi izvajanje istega vrglo na cesto mnogo izurjenih oblačilnih delavcev, ter bi morale mnoge tvornice zapreti vrata. Na podlagi takih in sličnih pritožb in protestov je bil program nekoliko spremenjen "ne da bi izgubil na svoji učinkovitosti, ampak je tako omiljen omogočil dobivanje dovoljnih zalog blaga za krojenje glavnejših vrst obleke za konzumente," kot je to objavila tozadevna izjava vladnega vojnega urada za produkcijo.

Po načrtu WPB in OPA, ki je bil predložen pred par meseci, je upravičen vsak oblačilni izdelovalec važnejših vrst obleke do prednosti v dobivanju blaga in sicer na podlagi njegove prejšnje dokazane količine proizvodnje. Na ta način morejo oblačilni tovarnarji dobiti potrebno blago za civilno uporabo in predilnice so obvezane, da drže blago za one tovarnarje, ki imajo prednostne (priority) pravice. Edino na ta način, pravi OPA, bo mogoče zagotoviti stalno dobavo potrebne blaga za krojenje obleke nižjih in srednjih cen, ter preprečiti iztekanje tkanin v tovarne, kjer izdelujejo drago obleko.

Da se prepreči znižanje kakovosti, je obvezan vsak izdelovalec, da uporablja iste vrste blago in isto kakovost krojenja kot v prvi polovici leta 1943. Za zaščito konzumentov bodo morali oblačilni tovarnarji prišiti na vsak kos izdelane obleke listke s cenami določenimi od OPA, ki pravi, da konzumenti že poročajo o trgovinah, ki imajo na razpolago obleko iz raznih bombažnih tkanin na kateri so pritrjene določene cene. Pričakuje se, da bo že prihodnji meseci na trgu več delovne, spodnje in vrhne obleke po nižjih in srednjih cenah, s čemer bo veliko pomagal posebno delavskim slojem, katere je naraščajoča draginja v obleki najbolj prizadela. V splošnem bo ta obleka boljše kakovosti in nižje cene, a pomniti moramo vkljub temu, da je še vedno potrebno paziti na obleko, ki jo imamo in jo tudi pokrpati, da bo več časa držala.

FLIS.

Zakaj poročevalci mrzijo cenzuro

Napisal Victor Bienstock

Načelnik inozemskega oddelka ONA se je pred kratkim vrnil iz Evrope in tukaj na nedumen način pripoveduje, zakaj vsi poročevalci tako od srca mrzijo cenzuro, s katero se nahajajo v večni borbi.

Cenzorje in cenzuro sovražim in imam radi tega največjo simpatijo do onih stotin ameriških poročevalcev, ki se morajo neprestano boriti z njimi, da bi vršili svoj posel, katerega naloga je, da preskrbi čitateljem doma čim več informacij o stvarnih dogodkih, ter pomen teh dogodkov za dežele onstran morja.

Kot staremu veteranu tega večnega boja, ki je pretrpel mnogo krutih udarcev, mi je le predobro znano, proti čemu se morajo boriti. Danes se poročevalci v Evropi nimajo več ukvarjati z vojaškimi dogodki. Toda stvari, o katerih žele poročati, so ravno tako važne. Znanje in informacije so največje važnosti za ljudstvo doma, ki ima poleg tega tudi pravico de tega, da zve, kaj se godi. Amerikanci imajo pravico do tega da zvedo, kaj delajo njihovi predstavniki zunaj v svetu — pa naj gre za eksplozivno vprašanje Trsta, katero so pretekli teden zastre sredozemke oblasti s temno zavezo, ali za stvari, ki se utegnejo pojaviti v naši upravi Nemčije. Zavezniška vrhovna komanda je namreč ravnokar izdala različne določbe, ki bodo omogočile zatemanje sličnih zadev.

Vojaška cenzura je nalezljiva bolezen — ki ima namen razsajati v Evropi še dolgo potem, ko bodo sovražnosti že popolnoma končane. Cenzorjem se je rodila misel v glavi, da njihov posel ni le to, da preprečijo objavo informacij, ki bi utegnile biti nevarne ali škodljive v vojaškem pogledu, temveč, da je njihova naloga obenem tudi odločevanje o tem, kaj smejo ljudje zvedeti, in kaj naj mislijo o vsaki posamezni zadevi, ki se pojavi.

Pripeti se tudi, da naletite na cenzuro — kot ona, katero so izvajali angleške oblasti na Srednjem vzhodu, ki je pred vsem političnega značaja in včasih celo orodje politike.

Britanska cenzura na Srednjem vzhodu je delovala pred vsem s prepovedi in navodili, katere je dajalo britansko zunanje ministerstvo, britanski ambasadi v Grčiji in Jugoslaviji in še pol tucata drugi uradov. Cilj je bil vedno isti — dovoliti svetu, da pozna vedno le eno samo obliko, ali naziranje o neki posebni situaciji.

Ako so se spremenili dogodki, se je spremenila tudi angleška cenzura. Ako se je Tito ta tedaj zameril angleškemu zu-

nanjemu ministerstvu, smo ga smeli nazivati komunisti. Toda, ako je potem naslednji teden jugoslovanski maršal ugal Angležem, je bilo to ime takoj prepovedano. Čim so se jugoslovanska uradna poročila nanašala na meščansko vojno, jih nismo smeli navajati, akoravno so bila oddana na radiu.

V svoji najbolj žalostni obliki se je pokazala ta cenzura v grški tragediji. Večina zavznikov se je bala slabih posledic angleške politike na Grškem. Bili smo prepričani, da mora izbruhniti v tej nesrečni deželi meščanska vojna, čim bodo Nemci pregnani iz nje. Prepričani smo bili, da ameriška javnost ne bi bila mirno prenašala te politike na Grškem, ako bi jo bila poznala in slutila njene posledice. Toda, nikdar nam ni bilo dovoljeno, da to povemo.

Ko nam je na primer, nekoč povedal visok angleški častnik da ima NAM pretežno večino naroda za seboj, nam je bilo prepovedano, da to povemo. Niti tega nismo smeli reči, da je NAM "mogočen" pokret. Ravno ta pridevek so mi črtali nekoč v eni mojih brzojavk.

Britanci seveda niso edini krivci na tem polju. Med tem ko je njihovo postopanje še mogoče zagovarjati, ali pa vsaj razložiti in objasniti s tem, da po svoje skrbje za svojo carstvo in interese tega carstva, je težje zagovarjati Zedinjene države, ako se lotijo politične cenzure. Pred letom dni nas je generalmajor Benjamin Franklin Giles, komandant ameriških vojaških sil na Srednjem vzhodu, osedal s politično cenzuro. General Giles nam je takrat povedal, da ni naša naloga poročati o dogodkih tako kot jih najdemo, temveč da moramo objavljati edino le naziranje vojnega pozorišča. Naznanil nam je, da poročamo preveč o grškem in jugoslovanskem vprašanju, ter da ne more več trpeti, da bi trpeli anglo-ameriški odnosi radi naše kritike britanske politike najpram Grčiji in Jugoslaviji.

To je mentaliteta, proti kateri se mora boriti častniški poročevalci.

VOŽNJA POD VODO

(Nadaljevanje s 3 strani)

vse sile, da sploh še more čuti, dokler ga slednjič ne zajame svinčen spanec.

Seveda tako daleč ne more priti. S posebno napravo za preiskovanje pljuč je treba zdaj pa zdaj preiskati količino kisika in ogljikove kisline v zraku. Če je kisika manj kot 18 odstotkov in ogljikove kisline 2 odstotka, potem je čas, da se zrak očisti in obnovi. To ni težko izvesti, saj ima podmornica s seboj posode s kisikom.

Čim se pokažejo prvi znaki utrujenosti, če na primer začne močnost zehati, je že zadostno, da se ozračje iznebi ogljikove kisline, ne da bi bilo treba novega kisika. Če pa to ne zaleže, je treba s posebno napravo dovesti kisika. Podmornica ima s seboj kisik, ki zadošča za 70-80 ur bivanja pod vodo, kar se seveda brez potrebe ne bo zgodilo. V podmornicah je moštvo že naučeno, da se ravna tako, da porabi čim manj zraka, ki je treba z njim silno varčevati. Za podmornico je zrak najdragocenejši zaklad.

100 LETNICA ANESTEZIJE

Lani se je obhajalo stoletnico umetnega omamljenja ali anestezije, katero se v uporabi v zdravniškem poklicu s posebnimi vrstami plinom (nitrous oxide gas). Tako je l. 1844 mladi zo bozdravnik Dr. Horace Wells v Hartford, Conn. nekemu pacientu prvi brez bolečin izdrl zob potom anestezije.

AGITIRAJTE ZA MLADINSKI ODDELEK!

K. S. K.

JEDNOTA

Vesti iz slovenskih naselbin

Sheboygan, Wis. — Rev. James Cherne je obolel in se nahaja v bolnišnici sv. Nikolaja.

Mrs. Marie Prislund, gl. predsednica SZZ, ki je bila dolgo časa v bolnišnici vsled bolnega srca, še vedno ni popolnoma ozdravela in je še vedno pod zdravniškim nadzorstvom.

Joliet, Ill. — Mrs. Josephine Erjavec, glavna tajnica Slovenske ženske zveze, se je morala podvreči operaciji in se nahaja zdaj v St. Lukes bolnišnici v Chicagu, Ill.

Waukegan, Ill. — Mrs. Ann Thomas je skozi Rdeči križ prejela vest iz starega kraja, da je v Martinji vasi pri Mokronogu na Dolenjskem umrl njen oče Janez Lamovec, dne 27. novembra, 1944. Služil je na železnici kot konduktar. Rojen je bil v Polhovem gradu in ob smrti star 63 let.

Farrell, Pa. — Iz nemškega ujetništva se je vrnil William Bicek. Ujet je bil v Normandiji 8. julija 1944 in osvobojen 14. aprila in nato poslan domov.

Ely, Minn. — Dne 8. junija je bil pokopan Matija Kovach, star 57 let, rodom iz Griča pri Črnomlju. Bil je veteran prve svetovne vojne in samski. Tu v Ely zapuša veliko sorodnikov od svojih bratov.

Vandling, Pa. — Tukaj je umrla Terezija Anžlovar, rojena Kristof, stara 65 let in doma od St. Vida na Dolenjskem, odkoder je prišla v Ameriko leta 1902. Tukaj zapuša sina, brata in več ožjih sorodnikov, v starem kraju pa brata in sestro.

Bridgeport, O. — Dne 19. maja se je vrnil iz nemškega ujetništva Joseph Bradac, dne 2. junija pa Lewis Selak. Prvi je bil v ujetništvu tri mesece in pol, drugi pa 13 mesecev. Od Selaka niso svojci ves čas prejeli nobenega pisma, čeprav je pisal tri pisma na mesec. On je bil bombardir in sesetreljen od Nemcev. Prej je bil junak, zdaj pa zelo slabo izgleda. Oba sta dobila 60 dni dopusta, nakar gresta zopet k zdravniški preiskavi in bosta morda odpuščena od vojakov.

Pueblo, Colo. — Dne 8. maja je bil ubit v Nemčiji William Jeršin, ki zapuša ženo, dveletno hčerko, starše, tri sestre in brata. — V Nemčiji je bil ranjen John Ivan.

New York. — V predmestju Ridgewood je 25. maja umrla Antonia Zupanc, stara 51 let in rojena v Mengšu pri Kamniku, odkoder je prišla v Ameriko leta 1907. Zapuša moža, dva sinova, dve hčeri, brata Ivana Ručigaja in sestro Tessie Lacjan.

Sygan, Pa. — Dne 5. junija je umrl Frank Pustovrh, rojen 16. junija 1878 v Poljanah nad Škofjo Loko. Zapuša ženo, dva sinova in hčer.

Milwaukee. — Dne 9. maja je umrla Anna Stiglitz, stara 73 let in doma iz Beljaka na Koroškem, odkoder je prišla v Ameriko pred 42 leti. Njen mož je šel pred vojno na obisk v svoj rojstni kraj, v Gornji grad v Savinski dolini, kjer ga je vojna zalotila in se ne ve, ali je še živ. Tukaj zapuša tri hčere in sina ter več vnukov in vnukinj.

— Dne 14. maja je umrl v West Allisu George Klobuchar. Zapuša ženo in hčer. — Poročila sta se John Skušek in Violette Krajnovich.

Glassport, Pa. — Dne 21. maja je umrla Antonia Cvetan, stara 61 let, doma iz vasi Čelje pri Ilirski Bistrici. Zapuša več sinov in hčera ter drugih sorodnikov. — V cementni tovarni v Universalu se je 19. maja težko poškodoval Matevž Filipič, doma iz Stare Oselice. Ko je popravljal neki vijak, je nekdo pognal motor, nakar ga je vijak zgrabil za nogo in ga pričel vleči v stroj. K sreči je nekdo ustavil motor in Filipiču rešil življenje. Izgubil pa je nogo nad kolonom in se nahaja v bol-

nišnici West Penn v Pittsburgu. Je oženjen in ima štiri mladoletne otroke.

Kryn, Pa. — Po dolgi bolezni je 23. maja umrla Mary Zakrajšek, roj. Skubeč, stara 45 let in doma s Trške gore pri St. Petru na Dolenjskem. Zapuša moža, sedem otrok (enega v vojni) in več sorodnikov.

Joliet, Ill. — Dne 28. maja je umrla Mary Vrančar, stara 80 let. V tem mestu je živela 60 let. Zapuša dve poročeni hčeri in sedem vnukov.

Duluth, Minn. — V bližnji farmarski naselbini Greaney je umrl Jože Zabukovec, star 72 let in doma iz vasi Podpeč pri Dobrem polju na Dolenjskem, kjer zapuša brata in sestro tukaj v Duluthu pa brata. V Ameriki je bil okrog 47 let in pred več leti gozdarski delovodja.

Predsednik Truman hoče sporazum z Rusijo

Napisal za ONA
Herbert Seligmann

Na podlagi nepobitno zanesljivih virov je zdaj možno reči, da je predsednik Truman odločen najti temelje za sporazum in sodelovanje z Rusijo. Moje informacije, da se je predsednik odločil za to smer svoje politike, dalje pravijo, da je to sledilo neposredno porazu Molotova vprašanju sprejema Argentine v krog zedinjenih narodov in ostrumu poslabšanju odnošajev med Zedinjenimi državami in Rusijo, ki je postalo jasno v trenutku, ko se je odigravala ta diplomatska zadeva.

Dejstvo, da je predsednik Truman poslal Harry Hopkinsa v Moskvo, Joseph Daviesa, ki je brez tekmece med našimi diplomati kot poznavalec ruskih razmer, je dokaz, da predsednik ni nameraval le nekoli-ko popraviti, kar je bilo treba nekako poravnati, temveč, da je nameraval tudi nanovo potrditi ono smernico naše zunanje politike, ki je bila temelj politike predsednika Roosevelta.

Osnovna predpostavka te politike na dolgo roko je, da sicer ni nobenih neposrednih sporov med Zedinjenimi državami, da pa spori med Rusijo in drugimi državami niso nemogoči, tako da bi utegnile biti zedinjene države zapletene, ako ne bo zunanja politika pazljivo zasledovala vseh takih zadev. Trenotno smatrajo odgovorni krogi, da spopadi niso nemogoči v naslednjih ozemljih:

1. V vsej vzhodni Evropi vključno Baltika in Balkana, kjer si skuša ustanoviti Rusija varnostno ozemlje, da ne bi ponovno prišlo do sanitetnega kordona.

2. Srednji vzhod, kjer se nahajajo ležišča petroleja, obenem pa tudi dostop do pristanišč na goriških morjih. V tem pogledu ima Rusija izredno tehtne argumente na razpolago, kajti, ako bi bilo v tej vojni mogoče dovažati v Rusijo vojni material skozi Dardanele, mesto mesto Perzijo, bi bilo morda res prihranjeno na milijone življenj.

3. Daljni vzhod, kjer spor med Kuomintangom in takozvanimi komunisti preti dovesti do položaja, kjer bi Rusija podpirala eno stranko, zahodni svet pa drugo.

4. Nemčija. Tu zahteva Sovjetska unija, da je treba dogovor iz Jalte zvesto izvesti, Glasom tega sporazuma morajo zavzeti popolnoma uničiti nemški militarizem in razpiti nemški generalni štab brzo in pravično kaznovati vojne zločince, izkoreniniti nacistično stranko, razveljaviti njene zakone in podreti njene institucije. Načrti za odškodnino morajo biti izdelani v Moskvi na reparacijski komisiji.

Trumanova administracija priznava, da je za Rusijo naj-

večje važnosti, da se čim prej sezida opustošena ozemlja evropskega dela Rusije, katerega je nemško vojaštvo porušilo in nemška uprava izčrpal. Največja sedanja nevarnost pa je po naziranju Trumanove vlade v tem, da utegne nasilno in bolj-željno govorjenje različnih vojaških, mornariških in političnih krogov poglobiti nezaupanje in prepričati Rusijo, da se zahodni svet pripravlja na vojno proti njej. Ako se bo Rusija čutila osamljeno, bo še mnogo težje izvesti splošno organizacijo varnosti. Če zdaj je zaupanje Rusije v uspeh delovanja svetovne organizacije — radi nespametnega ameriškega vodstva v San Franciscu — globoko padlo, ker se je delalo mnogo manj v prid rešitvi velikih svetovnih vprašanj kot na manjših problemih, katerih važnost je bila v to svrhu povečana in napihnjena.

Tudi Rusija bi mogla močno pomagati — ustaviti bi mogla širjenje komunistične propagande v tej deželi, pomnožiti izmenjavo medsebojnih informacij in občevarja in nam dati zagotovilo, da bo zahodnim narodom olajšan dostop do ozemelj osvobojenih izpod nacistične dominacije. Čim bi bila Sovjetska Rusija varna na svojem zahodnem delu, bi mogle poseči v vojno proti Japonski, skrajšati vojno in rešiti deset-tisoče ameriških življenj.

Visoke osebnosti v Washingtonu so že izjavile, da je mogoče videti možnosti izboljšanja ameriškoruskih odnošajev. V nekaterih pogledih je izboljšanje celo že doseženo. Trenotno gre pred vsem za to, da se odpravi sumničenja in nezaupanje, katero le povečujejo in poglabljajo kampanje hujskanja, katerim se vdajajo najrazličnejši neodgovorni elementi.

Slika in življenje današnjega Berlina

(Napisal Eddy Gilmore)

Berlin, Nemčija. 9. junija. — Glavno mesto Tretjega rajha je velik kup razvalin, iz katerih se še vedno dviga dim; te razvaline se vlečejo v daljavi več milij; opeka na opeki, kamen na kamnu kot vidni spomini maščevanja in smrti, kar je moderno berlinsko ljudstvo iskalo in končno tudi našlo. — Berlin je danes veliko bolj porušen kakor je bil London za časa bombardiranja iz zraka, bolj kakor mesti Varšava in Stalingrad, kjer so se vršile najhujše bitke v sedanji vojni. Vsa ta označena mesta sem si nedavno ogledal v družbi mojih tovarišev — poročevalcev, ko smo dospeli semkaj iz Moskve.

Vojaški poveljnik Berlina, ruski general Bezarin zatrjuje, da je 40 odstotkov velikega Berlina tako razdejanega, da teh poslopij sploh ne bo mogoče več popraviti; osobito dole-nji del mesta je tako porušen, da je skoro zginit s površja. 35 odstotkov tega mesta je najbolj razdejan in samo 20 odstotkov nepoškodovanih.

Nazvlic vsemu temu pa Berlinčani niso obupali, saj lahko poslušate v nekaterih kabare-tih in nočnih klubih veselo prepevanje, češ, Berlin bo zopet oživel.

General Bezarin pravi, da so zavezniki na to nesrečno mesto vrgli do 65,000 ton bomb iz zraka, medtem ko je Rdeča armada zadnjih osem dni za topovsko obstreljevanje Berlina porabila do 40,000 ton izstrelkov.

Berlin šteje sedaj okrog 3 milijone prebivalcev, toda begunci se še vedno vračajo iz raznih krajev; poleg tega se nahaja tukaj do 40,000 ranjenih nemških vojakov, kar dela okupatorjem velike sitnosti. Velike težave dela Rusom tudi vprašanje glede prehrane Berlinčanov. Ko je Rdeča armada zasegla njih glavno mesto, je

vladala ondoli velika lakota, toda razmere se polagoma boljše-jejo, ker se dobavljajo potrebna živila od preko mej in celo iz Rusije. Razdeljevanje živil se-atoja iz več vrst, pred vsem se ozira na delavce s težkim de-lom, zatem uslužbenci po pisar-nah in trgovinah, invalidi, hiš-ne gospodinje in otroci. Za o-sebo je dnevno določeno 13 unč kruha in 18 unč krompirja.

Berlin je dandanes okrašen z vsemi zavezniki zastavami — tako lahko vidiš s hiš obe-se-no rusko ali ameriško, britsko in francosko, kanadsko in celo kitajsko zastavo.

Večina cest je zopet odprtih, dasiravno so nekatere še posu-te z gramozom in opeko. V do-bljem delu mesta, na znanem Frankfurter drevoredu, ne sto-ji niti ena hiša v daljavi dveh milj, vse je ravnina ruševin. Iz dimnikov nekaterih tovaren se že dviga dim, toda večina i-stih je porušeni. V tem delu mesta je zanimiv pogled na ce-ste, katere čistijo ruševine nem-ške ženske v starosti od 18 do 40 let. Delajo bolj počasi me-smeom in pogovorom, toda oblečene so še precej čedno, ne-kateri imajo celo svilnate no-žgavice, česar nisem videl niti v Londonu. Nadzoruje jih kak-nemški predelavec, torej jih ruski vojak ne nadzirajo. De-lajo poljubno po štiri ure na dan, za kar dobivajo 70 pfeni-fov na uro (7c ameriške velja-ve). Kilogram kruha velja 40 pfenigov in istega je na trgu dosti; cene živin in drugih po-trebin so uradno določene.

V Berlinu vidiš tudi danes lahko številno biciklistov, toda avtomobilov ni mnogo, ker so jih zaplenili Rusi. Kar se tiče vozil na teh cestah, prekašajo v tem oziru vsa druga otroški vozički, s katerimi se prevažajo vse potrebščine za družino, dr-va, premog, živila, obleko in seveda tudi otroke. Glede drv je težava, ker istih ni na trgu, zato morajo ljudje iskati drva po parkih ali v kakem gozdu zunaj mesta. Na cestah vidiš lahko ljudi vseh stanov, reveže in gosposke, dekleta si lišpajo tudi lase in barvajo ustnice; moški hodijo največ v kratkih kih hlačah kakor naši igralci golfa; toda moških ne vidiš mnogo, največ je starcev ali pa dečkov. Po kavarnah in jedil-nicah se prodaja samo 'Ersatz' kavo.

Z zanimanjem občudujejo Berlinčani kakega vojaka v a-meriški uniformi; ako se usta-vi, ga izprašujejo, kdaj dospel-jo Amerikanci v mesto, zaeno zatrjujejo, da je bilo pravo pe-klo tedaj, ko so ameriški bom-bniki napadli Berlin. Na cestah vidiš tudi otroke, ki se igrajo na uničenih nemških tankih. Ves berlinski promet nadzira-jo dekleta Rdeče armade na vsakem vogalu, kjer dajejo znamenja z rdečimi zastavicami. Hitlerjeva kanclerska pala-ča je kup razvalin; spredaj v ribniku sredi vrta sem videl sa-mo eno zlato ribico v motni vo-di. Stopil sem tudi v Hitlerje-vo pisarno, ki je vsa v neredu; ta pisarna je dolga kakih 90 čevljev in vam nudi krasen razgled na prostoren vrt v ob-segu več akrov. Vsa okna te pisarne so razbita in vsa opre-ma je uničena. Vidi se pa tu-kaj še Hitlerjev zemljevid na razbiti marmornati tabli, kjer so začrtane skoraj vse svetovne države, katere si je Hitler hi-tel podjarmiti, pa mu je unes-lo.

IZ ČEHOSLOVAŠKE — NAČRTI ZA OBRACUN

Pilsen, 17. maja. — ONA. — Novi češki župan v Pilsenu je g. Josip Ullrich, izsuesne po-stave, ki je prebil šest let v sre-di strahot taborišč v Buchen-waldu in Dachau-u. Z mirnim in hladnim glasom mi je obja-snil svoje 'načrte' glede nekaj tisočev gestapovcev in SS-voja-kov, ki so bili ujeti o priliki o-

svoboditve tega mesta. "Dozdaj jih še nismo začeli streljati," mi je dejal brez vsa-kega razburjenja. "Od Mona-kovega sem — ali se še spomi-njate Monakovega? — so tr-pinčili in morili naš narod. Ta-krat seveda niso mislili, da se utegne stvar še enkrat obrniti proti njim."

Po njegovi cenitvi je bilo naj-manj 15,000 prebivalcev Pilsa-na pregnanih — bati se je, da je večina postala žrtev moril-cev.

Slavno Škodovo tovarno sem si imel priliko ogledati iz zra-ka. Čeprav je bila to morda največja orožarna vse Evro-pe, je vendar vsa, popolnoma vsa uničena. To navzlic temu, da so nacisti postavili v bližini ka-muflačno tovarno praznih ba-rak, da bi s tem prevarili naše bombnike. Načrt je bil spre-ten, a se je popolnoma izjalo-vil. Na svoje lastne oči sem vi-del, da ni padla niti ena sama bomba na to laži-tovarno. To je pač velik dokaz spretnosti naših bombnikov, obenem pa tudi izvrstne organizacije če-ške informacijske službe.

Težave obnove so velike. Pri-manjkuje predvsem transport-nih sredstev, prehrane in zapo-slitve. Čehoslovaška je urad-no del onega ozemlja, katerega bi morali zasesti Rusi. Kljub temu pa so ameriške čete, ki so osvobodile mesto, še vedno tu — oklopne enote prve in tretje ameriške armade. Nekaj ruskih oddelkov se je pojavilo pred nekaj dnevi, toda odšli so nena-doma, ne da bi bilo oznanjeno, zakaj so zopet odpotovali.

ORIGINELE RAČUN CER-KVENEGLIČARJA

Slikar je dobil v popravilo neko župno cerkev. Vse je lepo pobarval in olepsal, potem je pa predložil sledeči račun: Popravlil in prenovil 10 božjih zapovedi \$ 6.00 Olepsal Poncija Pilata in mu dal na glavo nov trak 3.06 Napravil nov rep pete-linu sv. Petra 4.08 Sv. Janezu Krstniku na-pravil nov nos in mu popravlil levo oko 2.06 Omil služabnika velike-ga duhovna 2.04 Prenovil nebo, napravil 10 zvezd in očistil me-sec 8.02 Povečal ogenj v vica-h in napravil nekaj novih duš 3.06 Oživil peklenški ogenj, napravil Luciferju nov rep, mu popravlil levo kopito in izboljšal ne-kaj pogubljenih duš... 4.10 Obrobil oblačilo Herode-ža z zlatom 5.07 Dal nove uhanje v ušesa Sari 5.00 Dal nov kamen v Davido-vo fračo, povečal Goli-atovo roko in podaljšal njegove noge 2.00 Nanovo prebarval Noeto-vo barko 1.20 Popravlil srajco izgublje-nemu sinu in očistil prašiče 1.00 Skupaj \$46.69

RAZNE ZANIMIVOSTI

Leto 46. pred Kristusovim rojstvom je šlo 14 mesecev. Dodatna dva meseca je prištel Julij Caesar, povodom uvedbe julijanskega koledarja.

Najmanjša katoliška cerkvi-ca v Ameriki se nahaja blizu naselbine Festina, Iowa, posve-čena je sv. Antonu Padovan-skemu. V tej cerkviči so za ver-nike samo štiri male klopi, kjer lahko sedi samo osem oseb.

Ko se japonski cesar po ce-sti kakega mesta pelje, morajo biti vsa okna hiš v prtiličju ter prvem nadstropju zaprta in za-grnjena.

KAMPANJSKE NAGRADE

Za sedanjo kampanjo "Društvenih uradnikov in urad-nic" (D. U.) so določene prav lepe nagrade. Uradniki in uradnice posameznih skupin, ki bodo vpisali največjo vsoto v dolarjih izražene nove zavarovalnine, bodo ob zaključku kampanje upravičeni do sledečih nagrad:

Prva nagrada	\$100.00
Druga nagrada	75.00
Tretja nagrada	50.00
Četrta nagrada	25.00

Poleg omenjenih nagrad so pa tudi določene MESEC-NE nagrade in sicer:

Prva mesečna nagrada	\$25.00
Druga mesečna nagrada	20.00
Tretja mesečna nagrada	15.00
Četrta mesečna nagrada	10.00

Te vrste nagrade se bo plačalo uradnikom in uradni-cam vsake posamezne skupine, ki bodo vpisali od meseca do meseca največjo vsoto nove zavarovalnine.

Poleg gori označenih nagrad se bo pa plačalo še pose-ben "bonus" onemu uradniku(ici), ki bo vpisal \$15,000, ali več nove zavarovalnine. "Bonus" po \$1.00 se bo plačalo za vsakih \$1,000.00 nove zavarovalnine in sicer:

Zavarovalnina	Bonus
\$15,000.00	\$15.00
16,000.00	16.00
17,000.00	17.00
18,000.00	18.00
19,000.00	19.00
20,000.00	20.00 itd.

V veljavi ostanejo tudi navadne nagrade kot so bile do sedaj v veljavi, namreč:

ODRASLI ODDELEK

Za \$ 250.00 zavarovalnine \$ 1.00	
Za 500.00 zavarovalnine 2.00	
Za 1000.00 zavarovalnine 4.00	
Za 1500.00 zavarovalnine 6.00	
Za 2000.00 zavarovalnine 8.00	
Za 3000.00 zavarovalnine 12.00	
Za 4000.00 zavarovalnine 16.00	
Za 5000.00 zavarovalnine 20.00	

MLADINSKI ODDELEK

Za vsakega člana pristopilega v mladinski oddelek in ki se zavaruje v razredu "AA" ali "BB" se plača \$1.00 na-grade.

Za one člane in članice mladinskega oddelka pa, ki pri-stopijo v razred "CC" (Twenty Payment Life) ali pa v raz-red "FF" (Twenty-Year Endowment) se bo plačalo sledeče nagrade:

	Načrt CC	Načrt FF
Za \$ 250.00 zav.	\$2.00	\$ 3.00
Za 500.00 zav.	4.00	6.00
Za 1000.00 zav.	6.00	10.00

Na tuje gredo

(Konec.)

Marija je po tem čudnem smehu spoznala, da ne bo dolgo in bodo mater obšla slabosti. Tako se je mati vselej smejala, preden ji je postalo slabo. Marija se je zasmirila vanjo in srce ji je na mah prestalo biti, pa spet znova in neznansko toleči. Določno je videla materino zajetno in majhno postavico, čudovito goste lase, ki so na senčih siveli, lepi obraz z nežnimi, svetlimi rjavimi očmi, ki so moгле ta hip trdo in prodirno motriti, pa precej spet postati nežne in jasne; lepe bele zobe v majhnih ustih, tanki ustnici in na zgornji globoko navpične raze, v kotu ustn pa trepet, ki ga ji je izzvala ljubezen, kadar je gledala svoje otroke. Marija je vse te malenkosti natančno razločila. Dobro je poznala tudi majhno, črno znamenje pod levo prsno bradavico, in na nogah otekline, ki so se spovračale materi slabosti, ki bo morala zaradi njih nekega dne umreti. Presunilo jo je ob misli, da bo zapustila mater, in sram jo je postalo svojih samoljubnih želja. Še nikoli ni razglabljal o čem važnem; a ko se je zdaj za hip preblesketalo pred njo materino življenje, je strepetala in se zasovražila kot okrutna, brezsrčna, lena in samoljubna nesrečnica. Posvetilo se ji je, da je bilo materino življenje iz dneva v dan le beda in trpljenje, težko delo, porodne bolečine, bolezen, pa spet trdo delo, stradanje in bojazn. Razodetje se je preblesketalo in izginilo; pred očmi ji je migetala le še nekakšna meglica, ko je skočila s postelje in ljubko stresnila z glavo kakor vselej, kadar se je začela premikati.

"Sedite malo, mati," je rekla šepetaje in se poigravala s črnim koščenim gumbom na materinem rjavem životniku. "Bom pa jaz stregla pri mizi." "Ne, ne," je zamrmrala mati in vsa zadržala. "Saj nisem trudna. Le ti sedi, moja zlata. Ti boš morala danes še na dolgo pot!"

Marija je vzdihnila in šla nazaj k postelji.

Naposled je nekdo povedal: "Zunaj je že kar podnevno svetlo." Precej so vsi pogledali ven in si pravili: "Saj res! Bog bodi zahvaljen!" Spreminjanje mesečne noči v živo, hladno jutro še opaziti ni bilo, dokler se ni zdanilo. Ljudje so gledali ven in videli jutranjo svetlobo, ki se je tiho plazila preko skal in po tleh in porivala megleno jezo na kvišku. Zvezde so postajale medle. Daleč oddaljeno so na tem ali onem griču zgoledeli vrabci, skriti nemara v bršlinju. Nov dan je sinil. Stvari so se pričele gibati in oglašati. Petelini so kikirikali, ko si peli, iz neke hiše pa se je zgodnjemu vstajalcu izmuznil pes, ki je lajal, kakor da mu rep gori, in kot nor sledil umišljenega tolovaja. Pri Feeneyu so si ljudje voščili 'zbogom' in začeli vrteti iz hiše. Vročali so se domov, da bi opravili jutranje delo, preden bodo spremili izseljenca na parnik. Kmalu so bili v koči samo še dmoči.

Feeneyevi so se zbrali v kuhinji, kjer so nekaj minut postali in se zaspno pogovarjali o plesu in gostih. Mati je vsakega posebej poskušala pregovoriti, da bi se ulegel, a nobeden ni maral iti spat. Bilo je ob štirih zjutraj, a ob devetih bosta morala Mihael in Marija v Kilmurrago. Skuhali so si tedaj čaja, še kakšno uro posedeli, jedli k čaju rozinovo potico in se pomenkovali, pa le o ljudeh, ki so bili na nocojšnji zabavi.

Osem jih je bilo. Oče, mati in šest otrok. Najmanjši je bil Tomaž, droben deček dvanajstih let, ki mu je v pljučih zapiskalo, kadarkoli je dihal. Na-

slednja je bila Brigita, dekletce štirinajstih let in živahnih oči, ki je imela navado, da je brez vzroka venomer stresala svoje kratke, zlate kodre. Potlej sta bili tu dvojčici Julija in Marjetka, tihi in precej nemumni šestnajstletni dekletci ploščatih obrazov. Obema so zgornji prednji zobje štrleli malo navzven in obe sta bili zelo delavni in ubogljivi. Vsi so sedeli pri mizi in že po tri velike skodelice čaja popili, ko je materi pri poslednjem hlastnem požirku zrožljala skodelica na krožnik in je mati zaih-tela skozi nos.

"No — mati!" je rekel Mihael osorno. "Kaj bo to kaj koristol?"

"Saj res ne bo nič, sinko," je odgovorila mirno. "A mislila sem, kako lepo mi je, ko sedim sredi vseh svojih otrok, sredi vseh ptičkov v gnezdu. In — ker mi bosta dva odletela, mi je postalo hudo." Zasmejala se je tako, kakor da bi bila zanašljiva povedala le neumno šalo.

"Pustimo že to reč!" je rekel oče in si obrisal usta ob rokav. "Pojdimo rajši delat! Julija, glej, da pokladeš konju! Marjetka, ti pa mlesit in da boš dala teletu zadosti mleka." Veleval je, kakor da bi bil to navaden delavnik.

Le Mihael in Marija nista imela danes kaj opraviti. Pose-dala sta po kuhinji in se mučila z bridkim spoznanjem, da sta izruvana iz domačega življenja usodi za igračo. Doma-zanju ni več prostora. Čez nekaj ur bosta le še popotnika brez doma. Zdaj, ko sta bila izločena iz očetne hiše, se jima je vsa revnost domačega življenja zdela udobnost in obilje.

Tako je minilo jutro do zajtrka ob sedmi. Jutranje delo so končali in družina se je spet zbrala. Molče so pozajtrkovali. Nikomur se ni dalo govoriti; vsi so bili po neprespani noči dremavi in preveč so mislili na to, da se bodo morali čez nekaj ur ločiti. Izrednemu dogodku na čast je dobil vsakdo k zajtrku po eno jajce. Mati je svoj del tudi danes ponujala Mihaelu in Mariji, a ker ga nista hotela, je le malo sama pojedla, malo pa dala Tomažu, ki mu je sapa cvilila v prsih. Pospravili so po mizi. Oče je šel kobilni nadel koše iz vrbovih vit, da bo v njih tovorila v Kilmurrago prtljago, ki sta jo Marija in Mihael medtem pripravila in se zdaj oblačila za na pot. Mati in ostali otroci so čedili po hiši. Vaščani so spet prihajali v kuhinjo. Navada je bila, da so spremljevali izseljenca od doma v Kilmurrago.

Naposled je bilo vse pripravljeno. Mati ni več stopicala sem pa tja po drobnih opravkih, ker ni imela več za kaj. Od-tavala je v veliko spalnico, kjer si je Marija pomerjala novi klobuk. Mati je sedla na stol pri oknu; skremženi obraz je kazal, da komaj zadržuje solze. Mihael je nemiren stopal po sobi in za hrptom z obema rokama mečkal velik, rdeč žepni robec. Marija se je vrtela pred zrcalom, ki je visel nad počrnelim lesenim napuščem nad ognjiščem. Čuda dolgo se je ukvarjala s klobukom. Lepo se ji je podal, čeprav klobukov dosihdob ni nosila. Dala ga ji je učiteljica, ki jo je imela zelo rada. Marija si ga je bila malce prekrojila. Imela je dober čut za ličnost obleke in drže.

Medtem ko je mati opazovala, kako hčeri dobro pristoji cenen mornarskomodrikostum, bela nabrana bluz, okrogli črni klobuček z bleščečima se kosmičastima okrasoma nad ušesi, črne svilene nogavice z višnjevimi zaklinki in črni čevljički z našivki trojih barv, se je hipoma štogotila. Vendar pa ni vedela, kaj jo je ujezilo. Toda ta trenutek je sovražila hčeri-no lepoto. Spomnila se je, ko-liko je pretrpela, ko jo je ro-

dila, dojila in zrejala. In vse to le, da jo bo zdaj izgubila in pustila v svet, ali celo zato, da jo bo kak hotiljivec zapeljal, ker je lepa in rada vesela! Blazna ljubosumnost in sovraštvo do lepote, ki jo je videla v hčeri, jo je skoraj zadušila. Ne da bi vedela, kaj dela, je stegnila roke predse in tedaj jo je jeza prav tako hipno tudi minila. Bruhnla je v jok in tožila: "Otroci moji, joj, moji otroci! Kam galeč čez morje morate od mene, svoje matere!"

Zamajala se je in pokrila obraz s predpasnikom. Na mah se je po vsej koži začelo bridko tarnanje. Zalosten jok je prihajal iz kuhinje, kjer so bile zbrane ženske. "Daleč čez morje morajo!" so ženske vse vprek tožile. Skrivale so o-braze v predpasnike in se od jokanja pozibavale. Mihaelov pes je tulil z ognjišča. Mali Tomaž je prisedel k psu, ga objel in se začel jokati, čeravno ni vedel, zakaj prav za prav. Obšla ga je žalost, ker je pes lajal in ker je bilo toliko ljudi vseokrog.

V spalnici sta se sin in hči kleče oklepala matere. Mati je držala njuni glavi v svojih rokah in ju venomer strastno poljubovala. Po prvem navalu solza je nehala ihteti. Solze so ji še polzele po licih, ko so ji v obeh že usahnile. S srepim pogledom je ogledovala obraza svojih otrok. Namršenih obrvi in z izrazom smrtnega strahu v očeh ju je gledala, ko da bi hotela za večno vpiti njuni živi sliki v svojo dušo. S trepetajočih ustn so se ji utrjavali drhteči m-m-m-m, ko ju je še vedno poljubovala. Z desnico je grabila Marijino levo ramo, z levico pa je božala Mihaelov zatilnik. Oba sta se krčevito jokala. Tako so bili četrt ure.

Potem je prišel v sobo oče; oblečen je bil v praznjo obleko. Na sebi je imel novo hodnično kamizolo, ki je bila spre-daj siva in črna, zadaj pa bela. V eni roki je držal mehak, črn klobuk, v drugi pa steklenko blagoslovljene vode. Zahrekal je in ko se je dotaknil sina, je spregovoril s tako slabotnim in nežnim glasom, da se je zdel tuj: "Iti bo treba!"

Marija in Mihael sta vstala. Oče ju je poskropil z blagoslovljeno vodo, sin in hči pa sta se pokržala. Ne da bi se še enkrat ozrla v mater, ki je sedela na stolu, držeč roke prekrižane v naročju, in je od-revenela tiho in brez solze str-mela v tla, sta odšla iz sobe. Na hitro sta poljubila malega Tomaža, ki ni šel v Kilmurrago, in potlej z roko v roki košček zrahljanega ometa in ga vtaknil v žep. Za njima so se zvrstili še vsi drugi in se kakor pogrebna procesija pomikali po dvorišču na cesto. V hiši so ostali mati, mali Tomaž in dve kmetici. Nihče ni spregovoril besede.

Mati je vstala in prišla v kuhinjo. Gledala je ženski, sina in ognjišče, kakor da bi iskala nečesa, kar je izgubila. Na lepem je zakrčila z rokami in stekla na dvorišče.

"Pridita nazaj!" je vpila. "Pridita nazaj k meni!"

Močno je dihala razširjenih nosnic in zmedeno gledala po cesti. Nikogar ni bilo več. Nihče ni odgovoril. Bil je le ovinek apnenčaste ceste, obakraj pa sive skale, ki jih je žgalo sonce. Tiho je bilo tega vročega junijskega dne. Mati je napeto prisluskovala, ali ji bo kdo odgovoril. Pa se ji je le slišalo, da čuje pokati skale v vročem soncu. In v glavi ji je čudno zvenelo.

Kmetici sta jo sprevedli nazaj v kuhinjo. "Čas ozdravi vse rane," je rekla ena. "Da, čas in potrpljenje," je pristavila druga.

(Liam O'Flaherty.)

SVOJI K SVOJIM! — DRŽITE SE VEDNO TEGA GESLA!

**PREKO 300.000 VOJAKOV
BODO ŽELEZNICE PRE-
PELJALE DNEVNO
AVGUSTA**

Washington. — Po ameriških železnicah bo od avgusta pa do marca velik drenj. To se pravi, v tisti dobji bodo civilisti težko našli kaj prostora, ker armadno poveljstvo računa, da bodo ameriške železnice prepeljale 350.000 vojakov dnevno. To vojaštvo bo prišlo iz Evrope in se bo vozilo na zapadno obalo.

Urad za transportacijo bi rad, da bi ne bilo treba začeti z racioniranjem potovanja po železnicah. Toda če ne bo kazalo drugače, bodo pa tudi s tem začeli in sedež v železniškem vozu bo dobil le oni, ki bo dobil za to dovoljenje od vlade, največ trgovci, ki imajo važne opravke.

Torej tisti, ki nimajo izrecno važnih opravkov, naj po 1. avgustu lepo ostanejo doma.

**NOVA NEMŠKA GROZODEJ-
STVA RAZKRITA**

Zaveziške vojaške oblasti v Nemčiji so našle dokaze, da so Nemci pustili do smrti stradati novorojene otroke ruskih in poljskih mater, ki so bile pripeljane v Nemčijo kot suženske delavke. V Fallersleben so ameriški zdravniki našli zapiske in so tudi od ljudi pre-

jeli poročila, da je v tamošnji porodnišnici umrlo 350 otrok. Materam so vzeli otroke nekaj dni po rojstvu in so jih pustili, da so pomrli lakote. Nato so mrtve otroke zavili v papir in jih izročili nekemu nemškemu kmetu, kateremu so plačali 25 centov za vsakega otroka, da ga je pokopal v skupnem grobu. Matere pa so morale plačati za pogreb in \$4 za oskrbo v porodnišnici.

**TRANSPORTNA LADJA
'FRANCOVIH' SPOVLJENA**

Bethlehem-Hingham Shipyard, Inc. v Hingham, Mass., je splovila transportno ladjo "Francovich," zadnjo in 227. bojno ladjo v 37 dneh in petih dni svojega obrata.

Ladjo je krstila Mrs. Mary F. Edmunds iz Shamokina, Pa., sestra Alberta Francovicha, 22

V LOGE
v tej posojilnici
varčevanje do \$5.000.00 po Federal
Savings & Loan Insurance
Corporation, Washington, D. C.
Sprejemamo obroke in družinske
vloge.
LIBERALNE OBREBTI
St. Clair Savings & Loan Co.
6235 St. Clair Avenue - REAR, 6670
CLEVELAND 1, OHIO

**K. S. K. JEDNOTA
POSOJUJE DENAR
članom in nečlanom
na zemljišča in posestva
po 4% obresti
brez kake provizije
ali bonusa**

Posojila so napravljena na tak način, da se na
glavnico odplačuje v mesečnih obrokih.
Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE
351-53 NORTH CHICAGO STREET
JOLIET, ILLINOIS

**Tukaj je zakaj VI morate
kupiti VEČJE BONDE
— in tudi VEČ!**

**NAJVEČJE
NAJNUJNEJŠE
VOJNO POSOJILO
OD VSEH!**

THE CUYAHOGA COUNTY WAR FINANCE COMMITTEE
Union Commerce Building — Cleveland, Ohio

let starega letalskega strojni-
ka, po katerem je bila ladja
imenovana. Mladi junak, ki je
dobil mornariški križec, je bil
ubit 6. septembra, 1942 tekom
zračne bitke blizu Salomonovih
otokov.

Ladjedelnica je izdelala 75
rušilcev, 95 izkrcevalnih ladij

za tanke, 40 infanterijskih la-
dij in 17 brzih transportov. Na
višku zaposlenosti je ladjedel-
nica imela 23.000 delavcev.

Dežela strica Sam-a (U. S.
A.), šteje pravilno samo 44 dr-
žav, ostale se nazivajo "Com-
monwealths."

KUHARSKA KNJIGA

**RECIPES OF ALL
NATIONS**

RECEPTI VSEH NARODOV

NOVA IZDAJA STANE SEDAJ \$3.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani
Recepti so napisani v angleškem jeziku; ponekod pa so
tudi v jeziku naroda, ki mu je kaka jed posebno v navadi
Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo
za kuhanje in se hočejo v tem čimbolj izvežbati in
izpopolniti.

Knjigarna Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street

New York 11, N. Y.

Naročite si dnevnik!

V Clevelandu izhaja že nad 40 let slovenski list z imenom

"AMERIŠKA DOMOVINA"

V teh časih, ko se vrste svetovni dogodki tako naglo
mimo nas, bi moral biti v vsaki slovenski hiši vsaj en
SLOVENSKI DNEVNIK

Ako še niste naročeni na

"AMERIŠKO DOMOVINO"

nam sporočite in poslali vam jo bomo za en
teden BREZPLAČNO na ogled. Izhaja
vsak dan razen ob nedeljah in postavnih
praznikih.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

je primeroma zelo poceni. Za vse leto vas stane samo
\$6.50; za pol leta \$3.50, za četrta leta \$2.

Naročite si jo na ogled. Prepričani smo, da se vam
bo list dopadel.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave.

Cleveland 3, Ohio

NAROČITE IN ČITAJTE

priznано najboljšo slovensko
družinsko revijo

"Novi Svet"

Prinaša zbrane članke, črtice in naj-
lepše zanimive povesti. Posebno je za-
nimiv "SLOVENSKI PIONIR," ki pri-
naša zgodovinske podatke slovenskih
naselbin in slovenskih družin v Ame-
riki. Nobena slovenska hiša naj bi ne
bila brez tega zanimivega in pomenli-
vega slovenskega mesečnika.

Stane letno za Ameriko \$2;
za Kanado \$3.

Naročnino sprejemaj:

"NOVI SVET"

1849 W. Cermak Rd.

Chicago, Ill.

OUR PAGE

"The Spirit of a Rejuvenated KSKJ"

REMEMBER THE BOYS IN SERVICE
They Are Counting On You!

ANY BONDS TODAY?

By Kay Myers

Illustrated by Gregory D'Alessio

"It'd be unpatriotic to call him out. He's buying too many War Bonds."

JUGOSLAVS FACE TREMENDOUS TASK IN REHABILITATION WITH COURAGE

Washington. — Yugoslavia, "a vital young country determined to make a success of the future," is as terribly devastated as any nation overrun by the war, said Allan Hall, deputy director of the UNRRA mission in Yugoslavia at a recent press conference in Belgrade.

One village visited by Hall had changed hands 48 times during the war and had "ceased to exist," the UNRRA official was quoted as declaring in the interview relayed to the Office of War Information.

"There are valleys inhabited entirely by women because all the men have been killed; in one such valley the supplies of clothing are so pitiable that the women never leave their homes in daylight, and work in the fields by night. In Sarajevo, swollen by an influx of 80,000 refugees from the villages, there are 100,000 people at starvation level, and in Zagreb there are 200,000.

"Many deaths were caused by typhus, although the magnificent work of the U. S. Typhus Commission under General For has saved probably 500,000 lives and prevented epidemics. In addition, 'Hall declared, hospitals are crowded with victims of mines and tank traps, which will probably take more than three years to clear from the fields.'

"British-American military liaison, which entered Yugoslavia early in 1945, in three months brought 55,000 tons of food, medical supplies, clothing and 1,200 vehicles into the country through the only two usable ports. UNRRA took over from military liaison on April 15, 1945. During May, as harbor facilities improved, it imported 45,000 tons of relief supplies," Hall said, adding that the schedule calls for 55,000 tons in June, 65,000 tons in July and 110,000 tons in August.

After transport, the most urgent problem is clothing, and UNRRA expects to import 20,000 tons of raw wool and cotton in time to relieve the critical situation before next winter. Many Yugoslav women do their own spinning and weaving, and the mills in the cities are in better condition than was expected.

Members of the Yugoslav government are doing a "tremendous job of organization which calls for our highest admiration and praise," Hall said. They ask UNRRA for supplies only, and have undertaken to organize all the health, welfare and distribution agencies themselves. They are acting with courage and tremendous vitality," and "it is a privilege to see the spirit of these people," he declared, adding that "the government distributes relief supplies with complete fairness, regardless of the recipient's political or religious views."

Killed on Operational Flight

Cleveland, O. — Major Herman M. Turk, reported missing on operational flight from Algiers to Florence, Italy, on January 23, is now listed as killed on that date, according to word received by his father, Louis Turk, Sr., of 19441 Pashow Ave., Euclid.

Major Turk, 41, was superintendent of Lima State Hospital before he entered the service four years ago. At Kelly Field, Tex., he set up the examining board for cadets and later he spent more than two years teaching neuro-psychiatry at the school of aviation medicine at Randolph Field. While at Randolph Field he also served on the faculty of Our Lady of the Lake College at San Antonio.

After joining the 12th Air Force in Italy in May, 1944, he was first a medical corps flight surgeon and later its chief psychiatrist. At the time of his death he was doing research work in the psychiatric field on pilot failures.

Major Turk's wife, Daphne, and his two sons, Robert, sir, and James, four months, are living in San Antonio.

America speaks! Answer the call of your country by buying War Savings Bonds and Stamps for its protection and defense.

AWARDED SILVER STAR MEDAL

Cleveland, O. — Sgt. Frank Mahnic, son of Mrs. Mary Mahnic, 3525 E. 81 St., veteran of eight months overseas, won the Silver Star Medal for gallantry in action March 26 near Ober Lahnstein, Germany. The citation reads:

"When severe fire from a 20 mm. cannon halted his company's advance, Sgt. Mahnic voluntarily crawled forward under heavy small arms fire and silenced the gun with a hand grenade. His valorous action enabled his company to continue its advance and reach its objective. Later, fearing that another enemy crew might man the gun, Sgt. Mahnic went back to the weapon, destroyed it and returned to his unit while under continuous sniper fire."

Sergeant Mahnic, father of a daughter, Mary Ellen, two and a half years, entered service in March, 1942. He now is in Germany with the 87th Division.

His family has a number of interesting relics of the war sent by the sergeant, including a Nazi flag from a captured town, a German rifle and a collection of daggers.

The sergeant, a former member of St. Lawrence Parish, has one brother in service, A-S Edward, 18, taking his boot training at Great Lakes. He has three brothers-in-law in uniform, too—Pfc. Joseph and Cpl. Nondy Kuznick, and Ens. Anton Kapela.

EMPLOYEES AID IN MAKING OUT TAX REPORT

Cleveland, Ohio. — An excellent example of how employees were aided in making out income tax returns through systems set up by business and industrial concerns within their organizations was evident this year in the experience of The Ohio Bell Telephone Co.

Out of a total of approximately 11,250 Ohio Bell employees throughout the state, 5,577 (about half) received this assistance at their own request from 65 fellow workers who had been trained as income tax consultants, according to F. P. Merrick, the company's division commercial manager.

The consultants attended schools established in Cleveland, Akron, Canton, Youngstown and Columbus by the U. S. Internal Revenue Department. They then covered the entire territory of the Ohio Bell, giving assistance to those telephone workers who desired it.

The average number of employees aided by each of the 65 consultants was 85 and the average time per consultation was 25 minutes. This time was nearly 40 per cent less than in the preceding year, when the Ohio Bell started this system.

In addition to employees, assistance was given when desired to their husbands, wives, parents and children and also to company pensioners.

A new KSKJ member today means a bigger KSKJ tomorrow. A bigger KSKJ tomorrow means a better KSKJ—and a better KSKJ should be the aim of every member!

K. S. K. J.
Members Serving
Our Country

3,913

RED CROSS CO-OPERATES WITH CHAPLAINS

At an American Red Cross Camp and Hospital Council headquarters in a port city, recently, a request was received from the fleet chaplains for ecclesiastical material to be used in inter-denominational services on war-bound ships. The response was a large collection of fine fabrics — velvets, velours, taffetas, metallic cloth, brocades and linens. Council workers, in collaboration with the altar guilds of the local churches, gathered for a sewing bee, and out of the fabrics came banner crosses, altar shirts and communion cloths designed for Protestant, Catholic, and Jewish services.

These Red Cross Camp and Hospital Councils are the channel through which the requests of the military for supplementary material and equipment reach the community. The Council coordinates and refers requests to organizations, various groups and individuals able to meet them, and thus makes it possible for every member of the community to contribute intelligently and helpfully in a personal way to the comfort and better spirits of the men and women in the armed forces.

PLEASED WITH MEETING ATTENDANCE BUY BOND FOR 7TH WAR LOAN DRIVE

West Allis, Wis. — Our members of Blessed Virgin Help of Christians Society, No. 165, had a very interesting time at our last meeting and we wish to see more attend the following meeting July 1 at 2 p. m.

Our branch has again purchased a \$100 war bond for the 7th War Loan Drive. Sincere thanks to Mrs. Josephine Schlossar who donated \$5.00 towards our treasury. To date we have 31 boys and 3 girls in service in all parts of the world. We all pray and hope that the war with Japan will soon come to an end and that our members will all come home safe and sound. Congratulations to the proud parents of a baby boy—Hank and Anne Wisniewski.

As you all know, due to war conditions we have no picnic or dances, so the adult members are asked to donate \$1 to our lodge treasury to help defray current expenses for

TO THOSE WHO WONDER WHY WE NEED STILL BIGGER WAR LOANS

In the 7th War Loan, you're being asked to lend 7 billion dollars — 4 billion in E Bonds alone.

That's the biggest quota for individuals to date.

Maybe you've wondered why, when we've got the Nazis cleaned up, Uncle Sam asks you to lend more money than ever before.

If you have, here are some of the answers:

This War Isn't Getting Any Cheaper

No matter what has happened to Germany, the cost of the war won't decrease this year.

We're building up a whole new air force—with new jet-propelled planes and bigger bombers. We're now building—even with announced reductions — enough new ships to make a fair-sized navy. We're moving a whole war half around the world. We're caring for wounded who are arriving home at the rate of one a minute.

Furthermore, there will be only 2 War Loans this year—instead of the 3 we had in 1944.

Each of us, therefore, must lend as much in two chunks this year as we did last year in three. That's another reason why your quota in the 7th is bigger than before.

The 7th War Loan is a challenge to every American. The goal for individuals is the highest for any war loan to date. The same goes for the E Bond quota. Find your personal quota—and make it!

Wounded on Ie Shima

Cleveland, O. — Pfc. John A. Kenik was wounded April 20 on Ie Shima, according to word received by his wife, Mrs. Helen Kenik, 8913 Fuller Ave. He entered service in Oct. 1942, and went overseas in March 1944.

Son of Rudolph Kenik, 8908 Union Ave., in St. Lawrence Parish, he has a brother, Pvt. Edward at Camp Atterbury, Ind. Another brother, Frank, has been honorably discharged.

the year 1945. When you send your children to pay dues include the extra \$1. Everyone must do her part in this respect. Members who are in arrears with their dues, please pay before the 25th of June, because my books will be audited and I want to have them all in order.

If you have any spare moments, please visit these sick members and cheer them up; they are not on the benefit list, but recuperating slowly at home: Mrs. Angeline Pishkur, Mrs. Mary Pazdirtz and Mrs. Justine Schuster. We wish them all a speedy recovery.

Marine Pfc. Edward M. Kegel, 19 years old son of Mr. and Mrs. John Kegel, died of wounds received in action on Okinawa, May 5. He is survived by four brothers and four sisters. His mother and sisters are members of our lodge. Our deepest sympathy is extended to the bereaved family. Mary Petrich, sec'y.

CAMPAIGN PRIZES

At the end of the present KSKJ membership campaign prizes will be awarded to the officers of the societies in each group securing the greatest amount of dollars of new insurance written:

1st Campaign Prize.....	\$100.00
2nd Campaign Prize.....	\$ 75.00
3rd Campaign Prize.....	\$ 50.00
4th Campaign Prize.....	\$ 25.00

In addition to the above awards, the following additional monthly prizes will also be given:

1st Monthly Prize.....	\$25.00
2nd Monthly Prize.....	\$20.00
3rd Monthly Prize.....	\$15.00
4th Monthly Prize.....	\$10.00

The above prizes will be awarded to the officers of each group writing the highest amount of insurance from month to month.

As a further incentive to the officers, a special "CAMPAIGN BONUS" will be paid to every society officer whose total amount of insurance is \$15,000.00 or more. The bonuses will be paid at the rate of \$1,000.00 of new insurance, e. g.,

Insurance	Bonus
\$15,000	\$15.00
16,000	16.00
17,000	17.00
18,000	18.00
19,000	19.00
20,000	20.00

Besides the campaign prizes the customary cash awards will also be paid for each new member secured during the course of the campaign:

ADULT DEPARTMENT

\$ 250.00 Insurance	\$ 1.00
500.00 Insurance	2.00
1000.00 Insurance	4.00
1500.00 Insurance	6.00
2000.00 Insurance	8.00
3000.00 Insurance	12.00
4000.00 Insurance	16.00
5000.00 Insurance	20.00

For each NEW JUVENILE member ("AA" and "BB" types of Certificate) \$1.00 cash award will be given. In the case of Twenty-Payment Life ("CC" Certificate) and Twenty-Year Endowment ("FF" Certificate) cash awards will be as follows:

Insurance	"CC"	"FF"
\$ 250.00	\$2.00	\$ 3.00
500.00	4.00	6.00
1000.00	6.00	10.00

PREPARATIONS READY FOR CATHOLIC DAY; EXPECT LARGE TURNOUT IN JOLIET JUNE 24

Joliet, Ill. — The preparations for Catholic Day are almost complete. The program for the day has taken shape and a goodly crowd is expected from Joliet and nearby communities.

As we have previously announced, the program will start with a High Mass in St. Joseph's Church at 10 o'clock. The sermon will be preached by Rt. Rev. John J. Canon Oman of Cleveland, O. Two principal speakers will appear at the afternoon program at St. Joseph's Park. They will be Rev. Franc Gabrovsek of Cleveland and Mr. Joseph Zalar of Joliet. Representatives of the other Slovene Catholic organizations will likewise appear on the program.

The committee, elected on Catholic Day, will report the opinion of the American Catholic Slovenes, also in regard to the Slovene problem in Europe. Insofar as we are able to express ourselves, always keeping in mind that we are first of all Americans.

Our Holy Father, the Pope, in his public address of June the 2nd broadcast throughout the world, has mentioned that the reports coming from Slovenia are indeed sad. That is

why we will take a definite stand in regards to these events and by means of the resolutions adopted, we will express our thought in this matter.

We are welcoming you again to Joliet, on the Feast of St. John, June the 24th.

Rev. M. J. Butala
Rev. Edward Gabrenja, OFM
Rev. John J. Canon Oman
Rev. Alexander Urankar, OFM
Rev. M. Jager

OUR PAGE WAR KITCHEN

By
FRANCES
JANCER
1110 Third St.
La Salle, Ill.

Strawberry Ice Cream Pie

16 marshmallows, 2 tablespoons crushed strawberries, few drops of red food coloring, 2 egg whites, $\frac{1}{4}$ cup sugar, $\frac{1}{4}$ teaspoon salt, $\frac{2}{3}$ cup vanilla ice cream, 1 baked pastry shell, 1 cup fresh strawberries, sliced, 8 or 10 unstemmed berries.

Heat marshmallows with crushed strawberries slowly, folding until mixture is smooth and marshmallows are half melted. Remove from heat and fold until smooth and fluffy. Add coloring and cool. Beat egg whites until they hold a peak; add sugar slowly, beating constantly. Add salt. Blend lightly with marshmallows. Place ice cream in pastry shell, cover with sliced strawberries and top with marshmallow meringue, swirling attractively. Brown quickly in broiler of very hot oven $\frac{1}{2}$ minute or until tips of the meringue swirls are browned. Remove pie from oven, tuck strawberries into the swirls and serve immediately. Makes 1 nine inch pie.

Apple Nut Chiffon Pie

1 tablespoon unflavored gelatin, $\frac{1}{4}$ cup cold water, $1\frac{1}{4}$ cups applesauce, $\frac{1}{4}$ teaspoon nutmeg, 2 egg whites, 2 tablespoons sugar, $\frac{1}{4}$ cup chopped nut meats, pastry shell.

Soften gelatin in water five minutes. Heat applesauce and nutmeg, add gelatin and stir until dissolved. Chill until mixture begins to thicken. Beat egg whites until stiff, add sugar and beat to a stiff meringue. Fold into applesauce mixture and add nuts. Pour into pastry shell and chill until firm. Makes 1 nine inch pie.

Gooseberry Date Pie

1 qt. gooseberries, $2\frac{1}{4}$ cups sugar, $1\frac{1}{2}$ cups water, 1 cup chopped dates, 1 teaspoon cinnamon, $\frac{1}{4}$ teaspoon salt, 2 tablespoons cornstarch, 1 baked pastry shell, 1 recipe whipped cream topping.

Wash gooseberries, add $1\frac{1}{4}$ cups sugar and water, cover and simmer until tender, then drain, reserving the juice. Add berries to dates. Mix remaining sugar, cinnamon, salt, and cornstarch together. Add 1 cup gooseberry juice and cook until thick and clear. Add gooseberries and dates. When cool pour into pastry lined shell and garnish with whipped cream topping made as follows:

1 cup heavy cream, $\frac{1}{4}$ cup sugar, 1 teaspoon vanilla.

Whip cream until almost stiff. Add sugar and vanilla and beat until cream holds a peak. Sprinkle $\frac{3}{4}$ teaspoon unflavored gelatin over 2 tablespoons milk and stir thoroughly. Place over boiling water and stir until dissolved. Add to cream warmed to room temperature. Chill and whip. Top for one nine inch pie.

Missing on Cebu

Cleveland, O.—Pvt. Anthony J. Silc, 20, has been missing since March 29 on Cebu, according to word received by his parents, Mr. and Mrs. Michael Silc, 1273 Norwood Rd. Entering service August 10, 1943, he went overseas in March, 1944, with an infantry division. An only child, he is a former member of St. Vitus parish.

THEY SAID LAST WEEK . . .

President Truman in his V-E Day Message:

"We can repay the debt we owe to our God, to our dead, and to our children only by work—by ceaseless devotion to the responsibilities which lie ahead of us. If I could give you a single watchword for the coming months that word is—work, work, and more work. We must work to finish the victory. Our victory is but half won. The West is free, but the East is still in bondage to the treacherous, tyrannical of the Japanese. When the last Japanese division has surrendered unconditionally, then only will our fighting job be done."

Gen. Dwight D. Eisenhower, in his V-E order of the day to his troops:

"The blood of many nations—Americans, British, Canadians, French, Polish, and others—has helped gain the victory. Each of the fallen died as the member of a team to which you belong, bound together by a common love of liberty and a refusal to submit to enslavement. No monument of stone, no memorial of whatever magnitude could so well express our respect and veneration for their sacrifice as would the perpetuation of the spirit of comradeship in which they died. As we celebrate victory in Europe let us remind ourselves that our common problems of the immediate and distant future can best be solved in the same conceptions of cooperation and devotion to the cause of human freedom as have made this Expeditionary Force such a mighty engine of righteous destruction. Let us have no part in the profitless quarrels in which other men will inevitably engage as to what country and what service won the European war."

Mrs. F. D. Roosevelt, speaking over NBC on V-E Day:

"There will be difficulty, there will be times when it will be hard to understand other nations and their leaders, but the goal is there and in one way or another, our leaders and our people must fight through to a permanent peace. That is the only way that we as a nation can feel compensation for the sacrifices of thousands of young lives in our own country and in other countries. Today I think I want to say again, thank you for my husband, thank you from myself as a private citizen, because it is a

wonderful thing to be a private citizen and stand side by side with all the other citizens of this great country, to know that our leaders are worthy and that we as citizens will be worthy of them."

Former President Herbert Hoover:

"We should thank God that the carnage in Europe is over. Our magnificent military forces and those of our Allies have brought a gigantic triumph. Now an equally great task rests upon statesmen. Civilization must be rebuilt from the greatest destruction and the greatest degradation of history. We should pray for their success in this gigantic task."

Thomas E. Dewey,

Governor of New York State:

"We are, as you know, a nation of minorities. If we allow discrimination against one group, we open the door to discrimination against others until the whole nation is poisoned by dissension and hatred. The dying Nazi movement rose to power and live on hatred and prejudice against all religion and all minorities. It is the ultimate example of the self-destruction of its hateful creed. Discrimination against any minority is, in truth, a threat to the freedom of all."

WHY I PRAY

I pray to God because each bright star.

Was set by Him in the heavens afar,

Because He made dawn and evening,

The sea, the woods and the birds that sing.

I pray to God because in His hand

The pillars of life securely stand;

My faith, my hope and my love can moor

Alone in His Power serene and sure.

I pray to God because He is He,

The loving and merciful Father of me,

Who has called me in unfathomable grace

To dwell forever before His face.

—Lawrence M. Frasier.

A new KSKJ member today means a bigger KSKJ tomorrow. A bigger KSKJ tomorrow means a better KSKJ—and a better KSKJ should be the aim of every member!

THE G. I. BILL OF RIGHTS

Two questions that appear to cause the greatest amount of confusion are those pertaining to the educational features of the G. I. Bill, and those concerning the regulations regarding loans.

G. I. Bill Educational Provisions: Men and women who have served for 90 days or more and who hold a discharge other than dishonorable, and who can qualify are eligible. If you were under 25 years of age at the time of your induction, you are eligible for a four year course. If you were over 25 years of age but can prove that your education was interrupted by your induction into the service, you are also eligible. Refresher courses are provided for those who require a refresher course prior to their returning to civilian occupation, and there is no age limit involved. Men and women who take advantage of the regular educational courses offered will have their books and their tuition fees paid for by the Veterans' Administration. They are also eligible for a monthly subsistence allowance; where there are no dependents the allowance is \$50 per month and in case of dependents the allowance is \$75 per month. Disabled men have additional benefits provided under Public Law 16. Recently Manhattan College published a fine booklet on these educational features.

G. I. Bill Loans: Will be approved for the purchase of a home, the improvement of a veteran's home, the erection of a veteran's home; the purchase of a farm or farm equipment; the purchase of a business or business equipment. The accepted procedure is for the veteran to apply for a loan at his bank, or other lending agency and file the customary application, advising the lender that as a veteran of World War II you wish to have the loan guaranteed by the Veterans' Administration. When the lender approves of the pending loan, he will notify the Veterans' Administration and request their approval. The VA then directs an appraiser to investigate the property in question and report back to them. When the VA approves the loan they will guarantee 50 per cent of loans up to \$4,000, and on other loans for greater amounts they will guarantee \$2000, no more. Interest charged must not be for more than 4 per cent, and these loans must be paid back in full. Prior to their guaranteeing a loan the VA must be satisfied that the property offered is being sold at a fair price and that the veteran has the ability to repay the loan. Before making a down payment on a home or investing any monies in a business deal, it would be wise to consult your banker or other lending agency and seek their advice on the soundness of the transaction and their willingness to make such a loan provided that the VA will guarantee your loan.

Q. A husband and wife have been receiving \$37.00 per month. Their son is overseas. The husband is very ill and cannot work. The wife asks if they may have their allowance increased?

A. If at this time you and your husband are dependent on your son for your chief support, your allowance may be increased to \$68 per month. Write to the Office of Dependency Benefits, Newark 2, N. J., state your son's full name, his Serial number, the name and address of the doctor who

is taking care of your husband, and request an increased allowance.

Q. A father writes that his son is listed as "missing in action." A friend tells him that unless the son is definitely found to be dead, he will not receive any insurance payments?

A. You will not collect payments on your son's National Service Life Insurance while he is still on the "missing in action" lists. When the War Department receives information of the boy's passing, his status will be changed at once. If no such evidence turns up, after 21 months, the War Department will then review your son's case and will either declare him killed in action, or if any hope can be held, will continue him as "missing in action." In the meantime, his service pay and his family allowance or allotment will continue while he is on the missing lists.

Q. A mother writes that she is worried about her son, he is 34 years of age and has sustained a back injury and has been in the Army hospital for the past 8 months. She wishes to know if he will be discharged?

A. Your son's Commanding Officer has the authority to recommend a discharge. The final determination regarding a medical discharge, due to his accident, will have to be made by a Medical Officer when he is to be discharged from the Army hospital.

Q. A veteran of the present war inquires if a disabled veteran, receiving a pension, is eligible to study under the G. I. Bill plan and what compensation he receives while attending school,

A. If a disabled veteran of this war is attending a vocational school he would, if single, receive \$80 per month; if married he would obtain \$90 a month and be allowed \$5.00 per month for each child and \$10 per month for each dependent parent. If he takes the regular educational course, he would receive \$50 per month, if he has no dependent, and \$75 per month if he has dependents. In other words, he is treated the same as men and women taking the course who have no disability.

SMILE

The thing that goes the farthest

Towards making life worth while,

That costs the least, and does the most

Is just a pleasant smile.

The smile that bubbles from a heart

That loves his fellow-men

Will drive away the clouds of gloom

And coax the sun again.

It's full worth and goodness too,

With genial kindness blent,

It's worth a million dollars,

And it doesn't cost a cent.

Money talks! United States War Savings Bonds and Stamps shout "Victory!"

Every KSKJ lodge should be active in one field or the other

LUSCIOUS LADIES By Harry C. Wood

"I'm not being catty—but they know ALL of her father's money is invested in War Bonds!"

LOVE TURNED SHACK INTO AN "ENCHANTED COTTAGE"

By Sister Mary Clare, S.N.D.

Across the road from the Catholic school in a tiny Ohio village was a shack. A dirty-looking, rundown shack, the kind they want the government to condemn and then to replace with so-called modern housing. Five years ago a young couple bought the lot on which the shack stood and set up housekeeping—in the shack as it was. The bride put a lot of love and ingenuity and elbow grease into making the interior homey.

The husband helped evenings after work during the winter. As soon as the weather permitted, he rigged up an outdoor light, dug a cellar, put in a tile foundation, and added a slate roof—all in his leisure time. The next year he brought home a load of shingles. Each day the wife spent her leisure time painting the shingles white, one by one. In the meantime the husband added a sun porch and painted the window frames. With the assistance of relatives, he then tackled the shingles in place—and a sweeter little white cottage you never saw.

Each succeeding year sees other improvements—a play pen for the children, then a two-room addition, a vegetable garden. And all the while the house is growing, the family is growing too—in number and in love and in the hearts of the neighbors. For always there has been gracious and joyous living—in blackened shack as well as in white cottage. The wife has always looked dainty and sweet, the children always have been clean and well-behaved. The new bathroom and laundry tubs with running water have eased the work but even when such facilities were not available, home and children were clean and happy.

The father's return from work in the evening is the highlight of the day for all. The mother has always been a fulltime wife and mother.

The other day we saw a very young couple set off on their honeymoon. The bride's froth of a hat was as dainty as the orchid on her old-rose coat which completed a costly ensemble secured certainly at a great outlay of time and mental effort and money.

I mention only the bride because the groom wore the simple summer uniform of an Army private. He looked dazzled and a bit afraid as if he wondered how he had ever earned the love of such a gorgeous creature. They sat in the seat ahead of us on the train. I tried to imagine her living happily with him in a dilapidated shack for four or five years, helping the while to change it into a lovely little white cottage, living and dressing on a budget dictated by the sparse salary of a returned soldier who was not yet a skilled worker.

I couldn't see her doing it, though of course it would not be impossible. Thoughts of the exquisite old-rose costume and the expensive luggage which made such an impression on her adoring young friends at the railroad station intruded themselves. You just couldn't think of them in any but expensive surroundings.

I wondered, too, whether she would have the moral courage to throw human respect to the winds and give herself completely to building a home from the ground up.

Forgive me if I blame her parent a bit for I have heard more than one fond mother of a young bride say:

"We spared no expense to give our daughter a gorgeous wedding. It is her big day and we want it to be so grand that she will always have the memory of a perfectly happy day before her troubles start. It is the least we can do for her."

Poor foolish mother, it is the worst you can do for her. You are starting her off with an entirely wrong set of values and the chances are you have used the same wrong standards all through the years.

TO RATE
In the KSKJ
CO-OPERATE

USED FAT WORKS HERE!

1 lb. = 00

One pound of used fat makes enough synthetic rubber for 1.7 automobile tires. Save and turn in every drop. It's vitally needed.

EVERY DROP COUNTS

Howard Lindsay, actor, superintends, while his wife, Dorothy Stickney, pours used cooking fat into the container. Used fat helps make paints, synthetic rubber, soap, pharmaceuticals and thousands of other war and civilian products.